

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetéseket megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kisbirtokosság elszegényedésének okairól. <i>Dessi Mihály</i>	55
Országos lótenyésztési értekezlet. II	56
Mészáros-bajok. <i>Monostori Károly</i>	58
A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben. III. <i>Kleinkauf György</i>	58
A csiperkegomba tenyésztése. <i>Éber Emy</i>	59
A kólíka (heveny emésztetlenség) gyógyításának egyszerű módja. (=)	59
Kisbirtokosság elszegényedésének okairól. <i>Dessi Mihály</i>	60
Egyleti élet.	60
Kormányintézkedések	61
Vegyes közlemények	61
Hirdetések	

A legjobb magvak legolcsóbb beszerzési forrása

MAUTHNER ÖDÖN

cs és kir.

udvari szállító

magkereskedése

Budapesten vásárol:

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napiáron mindenféle gazdasági magot, és pedig:

lóheremagot, luczernát, biborherét, fehér herét, nyulszapukát, baltaczfmet, tavaszi bükkönyt, mustármagot, lenmagot, fehér kölest, vörös kölest, kendermagot, gomborkát, napraforgót, csibehurt stb stb. továbbá: akácsmagot, gleditschiamagot, (28)

A kisbirtokosság elszegényedésének okairól.

Ujabb időben a humanizmus szellemétől áthatott törvényhozás kezdi gondoskodó szárnyait az elhagyottakra, a kisbirtokosokra és a mezei munkásokra is kiterjeszteni. Az ő érdekükben hozta a szövetkezetekről, a munkásoknak a munkaadókkal való jogviszonyát szabályozó törvényt, a munkás- és cselédségélypénztár törvényt.

Hogy sok nyomort, csalást, uzsorát, visszaélést célja e törvényeknek megszüntetni, azt senki kétségbe nem vonja. A legjobb törvények a legnemesebb intenciókból hozatnak. Sajnos, hogy minden bajt, visszaélést nem lehet a legbőlcsebb törvényekkel is meggyógyítani, megszüntetni. Van egy társadalmi osztály, a melynek érdekében a legujabb időkig nem sok történt. Pedig tekintve, hogy lakosságunk zöme ehhez az osztályhoz tartozik s ez az osztály szolgáltat újabb meg újabb elemet a honoratior osztálynak is, — ennek az osztálynak a sorsa, jóléte nemzetgazdasági szempontból is a legfigyelemreméltóbb. Ez az osztály a *kisbirtokos* osztály.

Hogy mai napság a kisbirtokos osztály mennyire el van szegényedve, az köztudomású. A legnagyobb adót, a véradót számbeli többségénél fogva ez az osztály szolgáltatja. A drága anyaföldet, mely élelmünket és ruházatunkat adja, ez az osztály műveli meg nagy részben, mint feles, vagy mint napszámos. — Hisz a népesség túlnyomó nagy része falvakban él s hazánkban a falvakon csaknem kizárólag földműveléssel foglalkozó kisbirtokosság lakik.

Ujabb időben majd minden társadalmi osztályban mozgolódás, hullámozás észlelhető, s helyzetének javítását az államkormánytól, a társadalomtól várja, csak a kisbirtokos nem vár senkitől, csak magától a jó Istentől, hogy bár a mindennapiját verejtékes munkája után megadja.

Évek óta figyelemmel kísértem a kisbirtokosság sorsát. Látom, hogy szaporodik, de hovatovább mind szegényedik. Szegénységének az oka részben önmagában, részben a körülményekben van.

Ime elszegényedésének benne és kívülről fekvő okai:

A *luxus* — tudom, hogy különösnek találja akárhány olvasó, hogy a kisbirtokos osztály elszegényedésének egyik okát a luxusban találom. Sokan gondolják magukban: luxusról szó sem lehet a nyomorult kisbirtokosnál. Pedig a luxus nemcsak a társadalmi osztályok legmagasabb régióiból szedi áldozatait, hanem a legalsó néposztályokat is hatalmába keríti. A luxus a mai társadalomnak a megölője.

Ilyen luxus a kisbirtokosnál a torozás, a lakodalom. Lakodalmakon az egybekeltek csapnak nagy áldomást, temetéskor az elhunyt végtisztességére. Ismertem kisbirtokost, a ki apja elhunyt alkalmából 7 veder pálinkát vett, 2 hektoliter búzát sütött meg kenyérnek, egy juhot és igen sok majorságot öletett le. Kérdeztem, hogy miért teszi. Így szólott: „Ugy is ez az utolsó, amit apámra költök. Aztán a birtoka reám marad.” Ugy, hogy a temetési költség ráment 56 forintra, a mit szorultságában kölcsönvett részben uzsorástól, részben jó embereitől. Nem sok az interes, csak vagy 25—30%. — Ismertem mást, a ki leánya lakodalmára 200 vendéget is meghívott s azokat ellátta itallal és étellel. Hetek multával panaszkolt egy bizalmas emberének, hogy 60 forint adósságba verte magát a leánya lakodalmá miatt. Vegyük ehhez, hogy akárhány kisbirtokos majmolja a gazdagabbakat, mert a rossz, az erkölcstelenség, a vallástalanság felülről terjed. A nép azoktól tanulja el a jót is, a rosszat is, a kiket maga fölött állónak tud. Ott, abban az osztályban csak egyet lát a vagyon után való szerfölötti gyötrődést és a terített asztalokat, a dinom-dánomot. Neki is összes multsága abban van, ha távozáskor leánya vagy fia esküvőjekor megmutathatja, hogy mi a mód. Majmolja nemcsak kedvteléseiben, hanem ruházatában is. Hány kisbirtokos leánya jár bársony fersingben, selyem kendőben, selyem szoknyában.

Ujabb időben Háromszék vármegyében a torozás kezd kimenni teljesen a divatból. Belátja a nép ennek káros voltát. Hisz akárhányszor a ragályos betegséget tovább terjeszti a torozás. Sokan meg a tisztultabb valószínűség felfogással nem egyeztetetik össze, ha kieszik és kiiszszák az özvegy kezéből a kevés megmaradt vagyont. A torozást különben közegészségi szempontból rég törvényhozási úton kellett volna eltüntetni, legalább a ragályos betegségben elhaltak temetésénél. De vannak dolgok, a melyeket csak a köztudat magasabb ethikai felfogása irthat ki. Ilyen a kisbirtokos osztály luxusa is a torozásnál, az esküvőnél és a ruházatban.

Legnagyobb oka elszegényedésének a *pálinka*. Hogy a pálinkaivás mily rémitően el van terjedve, arról csak annak lehet fogalma, a ki egy mezősi falut lát vasárnap délután a korcsmában. Mig egy faluban rendesen egy iskola van, addig korcsma négy, öt, hat is diszeleg. A nagymértékbeni pálinkaivás hogy káros az egészségre, az elismert dolog. És beteg embernek az unokája is beteg. Hány ember züllik el a pálinka miatt, eladósodik, dolgozhatatlan lesz. A börtönök lakói előbb a korcsmák mindennapi vendégei voltak.

Tudom, hogy az akaraterő, vagy nevez-

a Magyar Mezőgazdák Szövetsége

Budapest. V. Akadémia u. 31

most perre be. lóhere lucerna
minden más vetőmagról juttatását

s ezért mintázat ajánlatot kér.

zük erkölcsi erőnek, az első kellék arra, hogy az ember józanságát megőrizze. De ez az ellenálló erély hol neveltetik a népbe? Az iskolákban? Hisz legtöbb gyermek mikor kikerül az iskolából, olvasni is alig tud. — Volt annyi könyve, mint egy gimnázistának és noha torkig van a tudományával, azt még sem tudja megemészteni, vagy talán éppen azért nem. Erkölcsi oktatásban hetenként két órán ha részesült. Feltéve, ha nem volt teljesen lelketlen a lelkésze s népgyűlölő, önző, stréber a tanítója. Hiszen akad ilyenből minden pályára s ezen az emberiség haladását irányítani leginkább hivatott pályákon is van sajnos elég. A népnek időtöltése, szórakozása nincsen. A korcsmákban találja fel összes időtöltését a pálinka mellett. Mivel elfárad, mint az állat, a mindennapiak után való futásban enyhületet csak a pálinkában talál. És a pálinka-mámorban könnyen lehet szegődtenni, szántásra, aratásra, akármilyen munkára, a mit a hitel-pálinka fejében elvállal.

A törvényhozás bölcsesége itt már a gyengék segítségére jöhetne s hozhatna törvényt, mint Angliában, Svéd- és Norvégországban törvény van róla, hogy vasárnap a korcsmák teljesen zárva vannak. Vagy bár annyit, mint Amerikában, a mint van, hogy a korcsmákban ülőhelyeknek nem szabad lenniök.

Vagy legalább azt ki lehetne törvényhozással mondani, hogy a korcsmákban vasárnap italt mérni nem szabad. Ezt kellene valahogy megoldania az államnak. Mert ha az államnak az ember a legdrágább vagyona, erre a föltétlenül becses vagyonára mindenekelőtt ébernek kell őrködni. Vasárnap délután időtöltésről is lehetne gondoskodni, ha kötelességévé tenné a törvényhozás a papnak, a jegyzőnek és a tanítónak, hogy közösen tartoznak a népnek felolvasásokat tartani. De a hol a nép vezetői egyenként vagy összesen azt nézik csak, hogy minél butább legyen az a nép, hogy annál inkább fejlessék és az ő butaságán élődjenek, a hol az ő vezetői az ő bőrén való meggazdagodásukat tekintik életük egyetlen feladatának; ott ilyen nemes szellemi szórakozásról szó sem lehet. Sajnos, hogy a vezetők lelketlenségét megsínyli a nép s vele együtt a nemzet.

Elszegényedésének egy másik oka igen sok községben a tagosítás. Tudom, hogy a tagosítás sok előnnyel jár, különösen arra nézve, a kinek legalább 20 hold birtoka van, azt is tudom, hogy Berzsenyi Dánieltől elkezdve a tagosítási törvény meghozataláig a legnemesebb intenció vezette mindazokat, a kik ezt a kérdést megoldani akarták. De hogy a tagosítás keresztülvitelével igen sokan gazdagodtak meg, a birtok becsülésénél akárhány helyen a kisbirtokosság kárt szenvedett, erre minden olvasó tudhat nem egy példát.

Tagosítás előtt volt közös legelőjük a kisbirtokosoknak, a mi legtöbb helyen ugar volt. Ezen tartott ő juh, disznót, még trágyázta is a helyét, de most a tagosítás óta rablógazdaságot kénytelen folytatni, ha meg akar élni. 4—6 hold helyét folytonosan kell, hogy használja. Belejutott, mert az egy tagba és a váltógazdaságot nem ismeri. Arról fogalma sincs, hogy bár hármassal fordít állítson be. S így aztán legtöbb községben buza, rozs vagy zab és rozs, törökbuza, a mit földjébe vet.

Marháját istállón nem tarthatja, mert akkor egynek folytonosan utána kell járnia a

marháknak. A mezősegi falvakon kiadják nyáron legelőre és ősszel a gabonájuk nagy részét eladják a legelődjiba.

A nép értelme legtöbb helyen nem volt még odaérve, hogy a tagosítás előnyeit tudta volna. Ő hozzá volt szokva az ugarrendszerhez. Hogy az ugarrendszerben van jó is, azt elismeri az újabb mezőrendőri törvény is, mert megengedi, hogy a közbirtokosság azt visszaállítsa. Ha van ugarrendszer, a kisbirtokos tarthat rajta juhot, disznót. Ezek trágyázzák is a helyet, de hogy hasznot is adnak manapság annyit, mintha gabona termelt volna a földön, azt tudja az, a ki gazdasággal foglalkozik.

A hol tagosítás van és a kisbirtokosság egy egy darabban vette ki a tagját, ott sem juhot, sem disznót nem tarthatunk legelőn, mivel az nincs is. De ha három fordulóban vették ki a részüket, akkor van legelőjük is, tarthatnak juhot, disznót. Amaz ellátja ruhával, emez pénzzel, hússal és zsírral. 4—5 juh hajt annyi hasznot, mint egy hold földje. Egy holdon pedig 8 juh is eljáratna. Hisz, hogy a nyári legelőn tartással a marha is edzettebb és inkább fejlődik a szabad levegőn a növények marha, azt mindenki tudja. A kisbirtokosság ugyanis a szövetkezésre van utalva. A régi közöselő, habár aránytalanul és sokan jogtalanul használták, szövetkezésbe hozta a kisbirtokosokat. Elismerem, hogy 20 holdon felüli birtokosra nézve előnyösebb, ha birtoka egy tagban van, de a kisbirtokosra a kisbirtokosok saját vallomásaival s tapasztalatom alapján jobb, ha birtokukat három fordulóban veszik ki.

Kolozson az oláhság papja tanácsára három fordulóban vette ki a földjét s ma boldog emberek, áldják az emléket is annak, a ki őket erre rábeszélte.

Elszegényedésének egy másik oka a közigazgatás hibái. Lehet bárminő kitűnő törvényeket alkotni, ha azok végrehajtóiban, alkalmazóiban csak az önzés vagy nembánomság uralkodik, a törvények holt betűk maradnak, nem lesz a ki azokba lelket öntsön.

Itt különösen egy dolog az, a min segíteni lehetne. Az adókat csakis egy bizottságnak legyen joga a községben kivetni, mely bizottság állana 5 tagból. Így nem történhet meg, hogy érdekből, cimboraságból a közt, vagy az egyeseket károsító kivetéseket eszközölnének. Azt is meglehetne határozni, hogy hány százalék pótdót lehet kivetni. — A maximum elég lenne 30%. Szóval ellenőrizni kellene jobban a községi gazdálkodást. Most a vármegyén egy-két ember végzi. Legfennebb megnézi, hogy jól van-e a számadás összeadva, de a dolgok lényegét, lelkét nem vizsgálják, mert nem is győzik a sok munkát.

Nagyobb nyomort semmivel sem vehetnének le a nép válláról, mintha minél előbb rendeznék a közigazgatást. Hogy minő nyomoruságok származnak a gyarló közigazgatásból csak annak lehet erről fogalma, a ki valaha egy elhagyatott vármegyé falucskájában huzamosabb ideig tartózkodott. Ismertem községet, a hol a törvény ellenére a bíró volt a falusi pénztárnok. Soha nem nyugtázta a pénzt. Csak azt kérdezte az illetőtől: mennyi pénzt hoztál? És elvette a pénzt. Sokszor vissza is adott belőle pár krajcárt. Rá kellene már most szorítani Kolozsvármegyében is a törvény megtartására a községeket, hogy bíró, jegyző pénztárnok ne lehessen. Mert itt diva-

tozik a Mezőségen az a jó szokás, hogy a bíró a pénztárnok is, mert állítólag a bírók kívül nincs más irni-olvasni tudó ember a faluban.

És azután még egy ok az *uzsora*. Különösen a gabona-uzsora. Ime egy eset: Az uzsorás ősszel veszen törökbuzaát csövön, vékáját 30 krajcáron. Veszen 200 vékát 60 forinton. Ebből lesz 100 véka szemes törökbuza. Tavasszal kiadja a 100 vékát hitelbe, hogy ősszel fizessenek neki 2 forintot vékájért. A szegény ember a kitűzött időre elmulasztja fizetni a törökbuza árát, a miről írott kötvényt adott. Ha vett 10 vékát, akkor 20 forintról állított ki kötvényt, vagy váltót. — Most már az uzsorás ügyvéd által beperli s a perköltségekkel együtt felmegy kétannyira, úgy, hogy a szegény kisgazda a 10 frt érő gabonáért fizet 30 vagy 40 forintot. Az uzsorásnak a 60 forintból alig egy félév alatt, májustól októberig lesz 200 forintja. Most már nagyobbban kezdi a nép boldogítást úgy, hogy néhány év alatt meggazdagodik s összevásárolja a kisbirtokosság birtokait. Azok járhatnak hozzá napszámba. Tíz év alatt akkora úr lesz az uzsorás, hogy ő dominál a faluban.

Ezt is meg lehetne szüntetni. A hitel-szövetkezetek remélhetőleg gátot vetnek többé-kevésbé az uzsorának.

Vegyük ezekhez, hogy a kisbirtokos az év nagy részében kevés munkát kap. Így novemberből márciusig. Öt hónapig alig van mit dolgoznia. Legfeljebb állatai után lát. fát és trágyát hord. Ezen idő alatt, ha valamely iparágat tudna, az is hajtana a konyhára. Ezért megbecsülhetetlen hasznosságuk a téli tanfolyamok. A hol nád van, ott a gyékény-fonásból, a hol vessző van, a nemes kosárfonásból, a hol fa van a fafaragásból lehet pénzt megtakarítani, vagy pénzeln a gazdának. De minél több községben terjeszszék a házi-ipar gyakorlati tudását. Hiszen mennyi község szorul rá!

Feltártam a kisbirtokosság elszegényedésének okait. Meg vagyok győződve arról, hogy az említettem okok megszüntetésével javulna sorsuk, helyzetük és nem lenne talaja köztük a veszedelmesen terjedő szocializmusnak.

Dézsai Mihály.

Országos lótenyésztési értekezlet.

II

Az éljenzéssel fogadott ministeri megnyitóbeszéd végeztével gr. Dessewffy Aurél és Wertheimstein Alfréd írásbeli véleménye olvastatott fel, mely után az értekezlet az előzetesen megállapított és a tagoknak megküldött kérdőpontok alapján kezdte meg a tárgyalást.

A kérdések a következő nyolc pontba voltak foglalva:

1. A lótenyésztés fejlesztésének eddigi iránya kíván-e részleteiben némi módosítást?
2. Helyes-e az állami ménesekben eddig követett eljárás általánosságban és részleteiben?
3. A községeknek ménekkel való nagyobb mérvű ellátása mi módon volna eszközölendő?
4. Mily mérvben és mily módok mellett szükséges a méntelepbeli ménék létszámának fokozatos szaporítása?
5. Helyesek-e az egyéves méncsikók megvásárlásának mostani módokai?
6. A katonai lóvásárlás jelenlegi módokai mennyiben felel meg a tenyésztők érdekeinek?

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batiszt zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokréc és matrácokban. Elvállal kiházasítási vagy magán szültségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi kősmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

7. A magántulajdont képező lovak értékesítése mi módon volna előmozdítható?

8. Az előző kérdőpontokban nem tárgyalt megjegyzések és kívánások.

A kérdőpontokból nyilvánvaló, hogy a kormány mindenekelőtt az ország lótenyésztésének mai iránya, a mének létszámának miként való emelése és a tenyésztett anyag értékesítésének módozatai felől óhajtotta megismerni a véleményeket

Az első és második kérdés körül kifejtett eszmecsereben hitünk szerint az ország gazdaközönségének igazi véleménye jufott kifejezésre, miután az állami ménesekben követett eddigi irány úgy az egyes fajták számarányát, mint azok minőségét tekintve, teljesen megfelelőnek bizonyult és mi sem kívánatosabb — úgy a ménesbeli, mint a köztenyésztés szempontjából — mint az, hogy ez az irány a jövőben is változatlanul fentartsék. Hazai viszonyaink mellett — mint azt lapunk mult évi 21, 22, 26 és 32-ik számaiban bőven kifejtettük — az angol vérnek kell juttatni a főszerepet és arra kell törekednünk, hogy ez minél nagyobb terre terjedjen. Ma a minister ur kijelentése szerint 3285 az állami mének száma, melyeknek a mi adataink szerint több mint fele angolfajta, ezt követik számuk nagysága szerint a noniusok, arabsok, gidránok és végül a lipicaiak. Ha ezeknek együttvéve őseredetét, avagy vérük végyülékét nézzük, szintén az angolvért találjuk náluk tulsulyban, miután az arabok és lipicaiak kivételével mindegyikben ez dominál. Ezek szerint aztán világos, hogy nálunk nagyban és egészben az angol és arabsfajták, valamint ezek származékai gyökeredzettek meg, még pedig olyan eredményesen, hogy azok megbolygatására gondolnunk sem szabad, de okunk sincs.

Az első felszólaló gróf *Széchenyi* Aladár volt, ki helyeselte a lótenyésztés eddigi irányának fentartását és óhajtja, hogy az állam a ménvásárlásoknál financiaiális szempontokra ne legyen tulságos nagy tekintettel, hanem igyekezzék a legjobb anyagot itthon tartani, nehogy az lótenyésztésünk pótolhatlan kárára, külföldi tenyésztők kezére jusson

Bercvács Endre több angol telivér vásárlását óhajtja, olyan módozatok mellett, hogy a meg nem vett csikók értéke ez által ne csökkentessék; ezek mellett a fedeztetési díjak leszállítását is szükségesnek látná.

Losoncy Mihály m. tanácsos megnyugtató válasza után *Lipthay* Béla az arabs fajtáknál szükségesnek tartaná a test tömegét és a magasságot emelni, különben az eddig követett tenyésztési irányt helyesli.

Harkányi Andor br. a telivér-tenyésztések fejlesztését nagyon fontosnak tartja; miután lovaink a szívósságot és kitartó képességet ettől nyerik. Kívánja, hogy a kanca-állományra is kiváló gond fordíttassék.

Podmanický Géza br. szintén helyesli a mostani tenyésztési irányt és minden más kísérletezést veszélyesnek tartana, de felhívja a közfigyelmet a muraközi ló tenyésztésének felkarolására is, melynek fejlesztése és nemesítése érdekében egy külön ménes felállítását tartaná szükségesnek.

Hammersberg László a felső vidék szempontjából az arabs ló fejlesztésére kívánna nagyobb sulyt fektetni (amit hazarészünk szempontjából mi is kívánatosnak tartanánk)

és pedig főleg azért, hogy Mezőhegyesen állítsák fel ismét egy arabs jellegű ménes, Bábólnán pedig tenyésztessék tovább a tiszta (telivér) arabs fajta. Speciális lófajták (pl. muraközi) tenyésztését nem tekinti állami feladatnak.

Losoncy Mihály m. tanácsos utai a telivér kancaanyag helyesebb és szigorubb kiválasztására és e mellett számszerűen kimutatja, hogy a köztenyésztésben használt mének között az angoltelivérek száma az utóbbi években tekintélyesen emelkedett.

Miklós Ödön szintén helyesli az eddigi tenyésztési irányt s kívánja, hogy a főszerep a katonaló tenyésztésére fektetessék, megjegyzi azonban, hogy egyes vidékeken a kancaanyag feltűnően hanyatlak, minélfogva helyesli azt a mozgalmat, mely a katonalovak jobb kancaanyagának visszaszerzésére irányul.

Szilassy Zoltán sürgeti a tenyésztőkerületek felállítását, illetőleg az 1894. XII. t.-cikk ide vonatkozó intézkedéseinek végrehajtását, mert hiába való az állam minden törekvése a lehető legjobb anyag beszerzésére és tenyésztésére, ha az a köztenyésztésben a megfelelő rendszeres módon el nem terjesztetik. A tenyésztőkerületek megalkotása nélkül továbbra is csak a jelleg nélküli keveréklovak tenyésztetnek, pedig meg kellene szüntetni azt az állapotot, hogy egy-egy pár összeillő ló beszerzéséért 3—4 vármegyét kelljen beutazni.

Schmausz Endre különösen a népies lótenyésztés érdekében, szintén kívánatosnak és szükségesnek tartja a tenyésztőkerületek felállítását.

Némái T. őrnagy a lótenyésztés fejlesztésének egyik akadályát abban látja, hogy a gazda nem eléggé szakavatott a kancájához alkalmas mén kiválasztására. Szerinte kívánatos lenne, ha az állam valamelyik erre alkalmas közege jelölne meg a kancákra alkalmazható méneket.

Gräfl J. a tenyésztőkerületek felállítását helyesnek tartja, de azt hiszi, hogy ez igen sok nehézséggel járna. A lótenyésztés terén a mai állapotok mellett is haladást észlel.

Szapáry Gyula gr. az eddig követett irányt szintén helyesli és óvakodásra int, hogy a meglevő fajták keresztezésébe ne menjünk. Kisbérén a telivér tenyésztésnél nem annyira a mennyiségre, mint a minőségre kell tekinteni. Helyesli azt a mozgalmat, hogy a hadsereg lóállományából a jobb kancák rövidebb szolgálati idő után selejteztessenek és kiscadáknak adassanak el, mert az a katonai kincstár érdeke is, hogy minél több alkalmas lovat kaphasson a tenyésztők. Ezt pedig ilyen módon lehet leginkább elérni.

Merzel Gy. az eddig követett irányt folytatandónak tartja és e végből szeretné, ha a tenyésztőkerületek nagyban és egészben szerveztetnének. Így lehetne leginkább megfelelni a hadsereg követelményeinek is. A népet a katonaló növelésére kell rászoktatni, mert ez a legbiztosabb bázissza a ló értékesítésének. Szükségesnek tartja a tájfajták meghatározását.

Harkányi J. br. az irányt helyesli, de a tenyésztőkerületek megállapítását és azok szigorú betartását nem tartja egészen célra vezetőnek. Közép utat kell keresni. A hágtási díjakat nem tartja magasaknak.

Farkas A. csatlakozik a Marcel által kifejtett nézetekhez.

D. Orsay Olivér gr. Mindig első kötelességének tartotta a népies tenyésztés előmozdítását. A telivér tenyésztésnek is buzgó híve, de csak akkor, ha az anyag jó. A tájfajták tenyésztésénél nem látna kényszerrel a tenyésztőkerületek felállítását esetén sem, mert ha a nép látja, hogy abból haszna van, ez az ő érdekében történik, s az állam is bizonyos áldozatokat hoz, akkor nem fog panaszkodni, a szabad akarat korlátozása miatt. Első feladatunk katonalovakat tenyésztetni s azt csak a tenyésztőkerületek felállítását útján érhetjük el.

Manasz Gy. tapasztalatai szerint a telivér tenyésztés csak akkor felel meg a kívánalmaknak, ha nagyobb területen hasonló elvek szerint tenyésztetik. A tenyésztőkerületek szervezése azonban a délvidéken sokféle nehézségbe ütköznék. Szerinte nem a vér tesz mindent, ez még nem garantirozza a csikó képességeit, igen fontos e mellett, hogy jó legyen a kanca és a növelési mód.

A 3-ik, 4-ik és 5-ik kérdéshez első sorban *Makfalvy* G. szólt. Ugy látja, hogy sok községben felhagytak a lótenyésztéssel és átérttek a szarvasmarha tenyésztésre, ezt pedig olyan vidékeken, a hol eddig jó anyagot tenyésztettek, a kormánynak még áldozatok árán is meg kellene akadályozni.

Bartal A. a 4-ik pontra megjegyzi, hogy Pozsony vármegyében a viszonyok olyanok, hogy az egyes községek csak nehezen tartathatnának mént, s minthogy erre még a törvény kötelező erejével is bajos lenne őket rászorítani, okvetlenül szükségesnek tartja az állami méntelepeket továbbra is hosszú időn keresztül fentartani. Sőt a méntelepek létszámának emelése is szükséges, mert a ménszükséget folyton emelkedik.

Az egyéves méncsikók bevásárlásánál fennálló szerződéses rendszert a jelenlegi formájában nem tartja megfelelőnek, mert az alacsony átlagárak miatt a jobb csikók tenyésztői nem lépnek szerződésre az állammal, hanem eladják csikóikat külföldre. A telivér tenyésztésnek nagy fontosságot tulajdonít, mert ez emeli fel Magyarország lótenyésztését.

Melcer Gy. Az ország lótenyésztésének jövőjét abban látja biztosítva, ha az a népközébe megyen át. Itt nincsen divatnak alávetve, s megmarad az állam által kijelölt irány mellett. A kancák megfelelő kiválasztásával és helyes keresztezéssel, egyöntetű típust kell létesíteni. Az állam a saját ménesében a legjobb anyagot tartsa meg, a kisorolt kancákat pedig adja ki szerződéses megállapodás mellett megbízható gazdáknak, kik megfelelő mén beosztásával kötelesek legyenek méncsikókat növelni s azokat 3 éves korukban meghatározott árért az államnak átengedni.

Szilassy Z. a 3., 4. és 5-ik pontokhoz együttesen szól. Először is a községek létszámát kevesli, noha már közel van az 1894. évi XII. t.-c. végrehajtásának az ideje, a mikor minden községnek saját mén lóval kellene ellátva lenni.

Sürgeti a mezőrendőri törvény lótenyésztésre vonatkozó intézkedéseinek végrehajtását, mert ha lehetséges volt a törvény szarvasmarhatenyésztés terén a törvényes intézkedések végrehajtása, lehetségesnek kell annak lenni a lótenyésztés terén is, annál is inkább, mert az állam határozatainak már végső határához ért el s elérkezett az ideje annak, hogy a tenyésztők a maguk érdekében tett

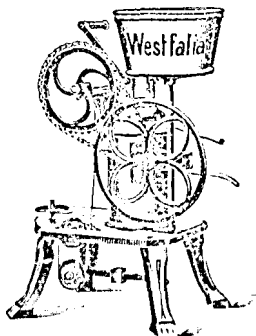
A legjobb tejfőlöző-gép a

„WESTFÁLIA“ Separátor
GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körut 76.

Tejfőlöző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyuró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejzállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

(497.)

üdvös intézkedések keresztülviteléhez maguk is hozzá járújanak.

Nézete szerint az államnak kell a községek számára a megfelelő méneket kedvezményekkel közvetíteni.

Ezekután pedig az következik, hogy a méntelepeken a ménlétszám abban az országban fokozatosan csökkentendő, a mily arányban a községek megfelelő ménekkel a méntelepek állományából elláttatnak. A méntelepek állománya azután ilyen módon redukálódna tisztán elsőrendű ménekekre.

Lossoucy min. tanácsos fölemlíti, hogy a ménnek beszerzésére még eddig elegendő pénz állott rendelkezésre és a beszerzett s rendelkezésre bocsátott méneket a községek egy évben sem vették teljesen igénybe. Egészen az állam segélyére támaszkodni ugyan nem volna helyes, mert a méntelepeken a ménlétszámát annyira szaporítani, mint a hogy az szükséges volna, nem lehet. Alkalmat kell azonban nyújtani a községeknek, hogy kellő számú és minőségű ménekhez jussanak, mert ha a községek maguk lennének kénytelenek a méneket vásárolni ritkán vennék megfelelő. Ingyenes ménkiosztás mellett azonban ki lehetne jelölni az egyes községeknek az alkalmas méneket.

Farkas A. azt hiszi, hogy az állami ménesintézetek hivatása az, hogy regenerátorokat növeljenek és így az ország ménszükségletét ki nem elégíthetik.

Kellő számú és minőségű méneket a köztenyésztés céljaira első sorban magának a tenyésztő közönségnek kell növelni s így nekik kell módot nyújtani arra, hogy erre képesek legyenek. Az ingyenes ménkiosztást nem helyesli, hanem akár csikólegelőik berendezésével, akár valamely más módon kell a kisgazdáknak könnyíteni. Az egyéves méncsikók vásárlását nem helyesli, mert azok közül jó, ha 40%-ék beválik.

Hammersberg L. ell. nkezőleg az éves méncsikók vásárlását a középfokú tenyésztők, honorálása végett is fentartandónak tartja.

Harkányi J. br. szintén nem tartja helyesnek a mén tartást a községekre bízni, mert a mén helyes kiválasztása és használata nagy intelligenciát kíván. A fokozódó ménszükséglet kielégítése végett helyesli, hogy az állam szerződésileg igyekszik biztosítani félvér szükségletét és ajánlja, hogy az állam azokkal szemben, kikkel szerződéses viszonyba lép, bizonyos befolyást tartson fenn magának a tenyésztésre vonatkozólag.

Lits Gy. a mezei rendőri törvény azon intézkedését, hogy apalovakkal a községek maguk lássák el magukat, sem kivihetőnek, sem kívánatosnak nem tartja, mert a községek vagyoni viszonyai ezt nem engedik meg. Másrészt nem kívánatos, mert ezt a feladatot nem lehet a kellő képzettséggel nem bíró községi előjárókra bízni.

Hammersberg J. megjegyzi, hogy az O. M. G. E. kívánja ugyan a mezőrendőri törvény végrehajtását, de csak ovatos és fokozatos mértékben. Hogy a mén szaporítása lehetséges legyen az államkincstár nagyobb megterhelése nélkül, javasolja, hogy minden vármegyében egyes jobb tenyésztőknek kezeletésére adassanak át mének azon kötelezettséggel, hogy a maguk fedezetési szükségleteinek kielégítése mellett, kötelesek legyenek ingyen vagy csekély fedezetési díjért a mé-

neket a közönség kancáinak fedezésére átengedni. Az egyéves méncsikók vásárlását szintén szükségesnek tartja és azon hátrány megszüntetése végett, hogy ezek közül nagy %-ék válik használhatatlanná, ajánlja, hogy az egyes tenyésztőknel a kancák jelöltessenek ki, ezekhez alkalmas mének adassanak és csak ezek ivadékaik vétessenek meg.

Liphay helyesnek vélné a megvásárolt egyéves méncsikók fölnevelését magánvállalkozókra bízni.

Szilassy J. azon észrevételekre, hogy a mén tartáshoz a községekben nincs meg a kellő garancia és intelligencia, megjegyzi, hogy ő a községi mén tartásához kellő felügyeletet is kívánna, történjék az akár az állattenyésztési felügyelők, akár a méntelep parancsnokok által, sőt a beszerzést is ezekre ruházná. Ha ehhez hozzáveszi, hogy a községek csak fokozatos mértékben láttatnának el ménekkel, a megterhelés nem lenne nagy, annál kevésbé, mert a jobb lóanyag hamar kifizetné a mén tartás költségeit.

(Folytatjuk)

Mészáros-bajok.

Szaklapi közleményekben és a „Próbavágások eredménye” című tanulmányomban kimutattam, hogy oly tisztességes haszonnal dolgozik az *iparát értő és reális alapon mozgó* mészáros, a minővel kevés más iparos s megjegyeztem, hogy ha még nagyobb haszonnal kíván dolgozni, ne a daraetetést bolygassa, hanem bolygasson *egyebet*; pl. én nem tudom: uri passzióit; az egészségtelen konkurenciát; a közvetítő, pénzelőlemező intézményt; a vásárpénztárt, vagy bármi mást.

Igen elismerésre méltó, dicséretes dolog, hogy a „Mészárosok és Hentesek Lapja” ez évi 2-ik számában. „Miért mennek tönkre a budapesti és bécsi mészárosok?” című közleményében világosan rámutat arra, hogy sok *egyéb* (s ezek között csakugyan az uri passzió — melynek a könnyelmű, meggondolatlan *hitelezés* és konkurrenciának nyújtott pénzbeli *előlegezés* is egyik formája —) az, a mi a boldogulásnak útjában áll.

Valósággal gyermekeken neveléses, de az anyagi ruinalásban mesterien szomorú szerepű dolgokat hoz fel a jelzett cikk írja.

Igy oda dobja kegyetlenül azt a szomorú valóságot, hogy: nincs Európában sehol olyan könnyelműség a hitelezésben, mint a mészáros iparnál Magyarországon és Ausztriában. Mi több: nem csak *hitelesnek* meggondolatlanul, a fizetési garanciák kutatása és megállapítása nélkül boldognak, boldogtalannak, hanem még *előlegeket* is adnak ezer forintokig menő summákban, a hitelben szállított hús mellé! Mi ez, ha nem gyermekeken neveléses, s mi, ha nem egyszermind mesterien szomorú az anyagi ruinalásban szerepet játszó okok között! Hiszen persze, hogy *az üzlet, a forgalom, a versenytársakkal való mérkőzés érdekében* van ez; de ki meri mondani, hogy ez mégis nem *a saját érdek ellen való legerősebb káros-játék*, tehát uri passzió, de egyben kétségtelen tüet arra, hogy az illető iparát valószínűleg nem érti és reális alapon nem mozog, mert ime száználisan csipri-csupri dolgokat (pl. daraetetést) átkoz, mikor pedig csak ebben a most mondott üzleti szellem eltévelyedésben is, valósággal orditozik a saját érdek ellen ejtett baklövés, meg a tönkre vivő okok egyik monstruma!

Megáll az embernek az esze, mikor ebből a közleményből látja többek között azt a faktumot, hogy 1000—10000 korona között váltakozik az az összeg, a melyet egy-egy mészáros egy-egy vendéglősnek előlegképen ad azért, hogy *hitelben* nála vásároljon! Egy nem rég tönkrement mulató hely, mely alig 50 korona értékű elsőrendű húst szükségelt naponta, 20 000 korona előleget kért és — ne nevéssünk — kapott is egy mészáros-tól! Ennyiért volt *szives* az a mulató hely a húszszállítóval szerződni s a mészáros *belment* — bele is úszott!

Az üzleti szellem elkoválygásának egy másik monstruozus példjaképpen felhozza cikkíró, hogy vannak, a kik hetenként 40—50 drb. marhát vágnak s mindenáron elvesztetik, csakhogy „forgalmat” csináljanak. Eként nemcsak a maguk tőkéjét torgatják „el”, hanem a velük versenyezni kívánó szaktársakat is romlásba döntik. Mások a „közszállításoknál” vetik el ily a sulykot, olyan olcsón vállalkozván, a mely gyakran a nyers áru beszerzésére se futja. Így jön létre sok „ráfizetés”, „eladósodás”, „megbukás”. Így sül ki, hogy: „hol van a kutya eltemetve”, így világosodik fel, hogy első sorban önmagukban keressék, mert ott találják a nem boldogulás legfőbb okát s azért ne iparkodjanak a producens befektetésére és megkárosítására holmi dara-kérdéssel, fogyasztási adó áthárítással, „szabad a vásárral”, rumániai határzár bolygatásával, hanem szivleljék meg kollegájuk Sass ur „keserű” igazságait, Sass ur pedig folytassa *tisztázó* munkáját, mert az ügytársainak csak előnyükre válhatnak az állapotokat produkáló gazdaközönségnek pedig örömet is okoz, elégtételt is szolgáltat s köszönetüket provokálja.

Monostori Károly.

A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben.

Írta: Kleinkauf György.

III.

A tápláló csatorna gyakorlása. Az emésztés folyamatát már meglehetősen ismerjük s azért a táplálócatorna gyakorlásának következményei is elég tisztán állanak előttünk!

A nap sugaraiban levő eleven erő a növények által előállított fehérjében, zsir, cukor és keményítőben halmozódik fel s mint tápláló anyag vétetik fel. A táplálék az emésztés alatt fizikai és vegyi átalakulásokat szenved; ráadás által a fehérjét és keményítőt tartalmazó sejtek hártájára átszakítatik s a roncsolt sejt-falak a gyomor és belekben elegendő víz és magas hőmérséklet mellett puhíthatnak, szétfoszlanak. Az így előkészített táplálékra hatnak az emésztő nedvek s megemészthető részét megemészttik, azaz felszívódásra alkalmassá teszik.

A víz, sók, cukor, glicerin, szappanok, zsirok, oldott fehérjék felszívódnak s a vérkeringés útján széthordatnak a sejtek számára. A test sejtjei a hozzájuk jutó anyagokat felveszik, átváltoztatják, állományukat növelik, váladékokat készítenek s a keletkező bomlástermékeket kiadják. Az elégett fehérjék, zsirok és szénhidratokban rejlő chemiai helyzeti erő átalakul állati munkává (erőművi erő), állati hővé (tömeccs erő), electromossággá, delezességgé és szellemi erővé. Az el nem éget-

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kén-sav- és műtrágya-gyára alánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. ez. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.

(502.)

tekből képződik hús, zsír, tej, gyapjn stb. A fel nem használt vagy előállított agyagok kiválasztatnak a tüdőn, vesén, bélcsatornán, bőrön, tejmirigyeken és ivarszerveken keresztül. E röviden vázolt folyamat képezi az anyagcserét. Ha fokozzuk a táplálék felvételét, fokozódik a szaporodás és növekedés. *A gyakorlat pedig ez esetben nem is lehet kiválasztani az intensív táplálástól.*

Bőséges és gyakran adott táplálék izgatja a bélcsatornát, a vér oda folyása tetemesebb.

A működés miatt beálló vérbőség folytán a sejtekhez is több tápláló anyag jut, a mirigysejtek jobban növekednek, több emésztő nedvet választanak el (idegek befolyása) s az emésztés kifogástalanabb. Másrészt pedig tökéletesebb és gyorsabb a felszívódás, a mit úgy kell értelmeznünk, hogy a fokozódott vérkeringés a bélcsatorna sima izomsejtjeit is jobban táplálja, a jobban táplált sejtek megszorodnak, megerősödnek és tevékenyebbek.

Hogy a sima izomsejtek képesek nagyobb fokú szaporodásra és megerősödéssre, azt némely élettani és kórtani jelenség igazolja.

Vemhesség esetén a méh feltűnő súly növekedéssel bír; a súlytöbblet jelentékeny része sima izomsejtek megszorodásának következménye.

Bizonyos bélbetegségek után fellépő bélszűkölet szintén a sima izomszövet helybeli szaporodását vonja maga után, midőn a szűkült hely előtt erősen megszorodik, hogy a megszükkült bélrészleten a béltartalmat átszorithassa.

Hasonló módon történik bőséges és jó táplálásnál a sima izomsejtek megszorodása a bélben is, a mi növeli a bélmozgásokat s ebből kifolyólag a felszívódást. A felszívódás fokozását bizonyítják *Cornevin* kísérletei, melyek szerint a gyorsfejlődésű állatnál a mérgezés gyorsabban beáll, azon szélesebb körben is végzett kísérletek, melyek mutatják, hogy a gyors fejlődésű állat ugyanazon takarmányozás mellett nagyobb súlynövekedést mutat, mint a lassu fejlődésű.

Intensív táplálásnál a bélsejtek működése tökéletesebb, az emésztés és felszívódás fokozottabb, a jobb és több anyag gyorsabban növeli és fejleszti a testet, minek eredménye a *gyorsfejlődés és súlynövekedés.*

Ilyen, ebben találják magyarázatát legnagyobb részben a gyorsfejlődésű fajták keletkezésének.

Kétségtelen, hogy a fokozott táplálás kedvező befolyást gyakorol a szervek kifejlődésére és gyors növekedésre. A lassu és gyorsfejlődésű állat fogváltásában két évi különbség mutatkozik és az elcsontosodási folyamat 5-6 hóval megrövidül (*Lesbre*.)

Hasonló jelenségeket észlelhetni a növényvilágban is. A gazdagon megrágyázott talaj növényzete buján és gyorsan fejlődik. Az erdők fáinak levágása után az új hajtások, melyeket ugyanannyi gyökér táplál, mint a mennyi az egész fát táplálta, tehát melyek erősebben táplálhatnak, szemlátomást gyorsan nőnek és levelei szokatlan alakokat vesznek fel.

Számtalan idevágó példát sorolhatnánk elő, a melyek mindannak az ismert gazdasági szálló igények helyességét hirdetik, a mely szerint *kancsa elli a csikót, de abrak az anyja.*

A test formáinak megváltoztatása a tenyész kiválasztáson kívül leginkább a koponyacsontok varratainak és a csöves csontok epiphysiseinek és diaphysiseinek gyorsabb összeforradásában keresendő. A csontok rövidebbek, vékonyabbak de tömöttebbek, nagyobb fajsúlylyal.

A bő táplálás intelligensebb kifejezésű koponyát növel. A mint az *Nehring* és *Nathusius* a sertésekre és *Werner* a szarvasmarhákra vonatkozólag kimutatta, a fej könnyebb, szélesebb és rövidebb lesz.

A rosszul táplált, lassu fejlődésű állat feje mindig hosszabb, keskenyebb és nehezebb. *Baudement, Lehman, Roloff, Kögel* és *Wolny* vizsgálatai és mérései szerint a jobban táplált

állatnak kisebb a szive és tüdeje, de nagyobb a mell és a far szélessége, erősebb a nyaka. a hús és bőr alatti kötőszövet dúsabban fejlődött. A végtagok megrövidülése miatt a törzs közelebb jut a földhöz és úgy kezelőtti, mint kézműgötti része hosszú, mély és széles.

Még a csontos medence fejlődése is más irány veszt a bőséges táplálás következtében, a mennyiben erősebbé és szélesebbé válik.

A zsigerek közül a tápláló csatorna fejlődése is kedvezően befolyásoltatik, mert minél tovább tartjuk tejjel az állatot és minél inkább megközelíti az elválasztás után adott takarmány a tej összetételét, annál kedvezőbb az egyszerű gyomor második részének illetőleg az oltónak fejlődése. annál inkább szaporodnak mirigyei (Emésztő mirigyek gyakorlása.) A kis térfogatu és jobb táplálék kevésbé terheli meg a beleket, kevésbé húzza le a hasat s a test elülső és hátulsó része hengeressé válik.

Ha az újszülött rövidebb ideig szopik, nagy térfogatu, fehérje szegény, cellulose gazdag, nehezen emészthető táplálékot kap, egyszerű gyomra nagy lesz, illetőleg bendője és belei óriási terjedelmet vesznek fel, a mi már egyszerű megtekintésre is megállapítható, a jól kifejezett szalma hasról.

(Folytatjuk.)

A csiperkegomba tenyésztése.

Köztudomásu dolog, hogy a csiperke egészséges, izletes táplálék s minden jó háziasszony szívesen használja fűszerszámnak vagy hús mellé. Sajnos, ennek a kitűnő gombának, mely különösen réteken, kertekben szabadon terem, egy nagy hátránya van, t. i. könnyen összetéveszthető más mérges-fajta gombákkal. Azért is Franciaországban a legtöbb úri háznál külön csiperke pince van; a minthogy a csiperke-gombának mesterséges tenyésztése Franciaországban nagyon magas fokon áll, annyira, hogy sok termelő naponta négy vagy öt mázsa gombát hoz a piacra és ezt kitűnő áron értékesítve, magának nagy jövedelmet biztosít.

Nálunk azonban a csiperke (háziasszonyaink nyelvén „champignon”) tenyésztése, jóllehet a francia példa jó jövedelmezőségét és a termelés könnyű és olcsó kivitelét megmutatta, még nem hódított tért és majdnem teljesen ismeretlen.

Ezek a tények annál is inkább ajánlatossá és a nép legszélesebb körében követendő keresetforrássá tennék ennek a gombának termesztését, mert a kiscgazda is kevés földjének szinte talpalattnyi helyén a maga fölösleges munkaerejével és háza népe segítségével jóformán befektetés nélkül szépen pénzeltethet.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy az okszerűen tenyésztett csiperke sokkal tartalmasabb és tápláló ereje sokkal nagyobb, mint a vadon növe gombáé. Az elsőnek az inyencek előtt sokkal nagyobb bece van, úgy, hogy a termésnek állandó jó piaca van.

Ami magát a termelést illeti, az minden rendelkezésre és egyébként talán üresen álló pincében, istállóban, vagy pajtában praktikus berendezéssel. Nagyobb, vagy kisebb mértékben minden időszakban, nyáron ugy mint télen sikerrel üzhető. A számítás alapja az lehet, hogy az évi 100—150 kilogramm termés előállításához, mely 200—300 koronával értékesíthető, körülbelül 10 négyzetméter hely szükséges.

A gomba tenyésztése ágyakban történik. A rekeszek egy méternyi távolságban vannak egymástól. A rézsút emelkedő ágyások 30 centiméter magasságig emelkednek, de ezenkívül még 60—80 centiméternyi tért kell hagyni, hogy a levegőnek szabad járása legyen. Ennek szabályozása és az egyenletes hőmérséklet fűtéssel, vagy a nélkül való előidézése az ágyások helyes ápolásával és gondozásával együtt képezik a tenyésztőnek legfontosabb teendőit. Szabályokat felállítani teljesen cél-

talán, miután a levegő keringésének és a hőmérséklet szabályozásának berendezése, a különböző helyekhez mérten eszközözendő, ha okszerű tenyésztést és biztos sikert akarunk.

Föltéve, hogy egy kilogramm csiperkegomba előállítási költsége 20—30 fillér, — ez természetesen a tenyésztés nagyságától függ — akkor 20 négyzetméternyi terület összes berendezési befektetése 50—60 korona, a mi még jóval kevesebb, ha a gazda, a mint azt könnyen megteheti és egy kevés kézi ügyessége van, a berendezés java részét maga végzi. Ebben a költségösszegbe bele kell érteni a beállítás pontos tervezetének, a tenyészszekrények fa reteszeinek, a szellőztető készülék, kellőleg elkészített és vegyi anyagokkal kezelt trágya, két kilogramm friss tenyésztés, a termés leszedésének költségeit. A tenyésztés bármikor elkezdhető és már két hét múlva élvezhetjük fáradságunk gyümölcsét. A tenyésztés oly kevés fáradsággal jár, hogy még nagyobb kiterjedésnél járó munkához is csak kevés költség szükséges. Természetesen naponta utána kell nézni, hol kiszedni, hol frissen trágyázni, a fejlődőket megfigyelni, újakat ültetni. Mindez csak könnyű mellékfoglalkozás számba mehet. Egy ember munkaereje elég 600—800 négyzetméter ágyás megmunkálásához, melynek összes kiállítás költségei 800—1000 koronára ruznak és 1000 korona tiszta hasznót hajt.

Érdeklődőknek e sorok írója szívesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Éber Emy.

A kólíka (heveny emésztetlenség) gyógyításának egyszerű módja.

A kólíka előidéző okai sokfélék és gyógyításának módjai is jobbara ezek szerint változnak. A leggyakrabban hülés, zabálás, bélsárpangás vagy romlott takarmányfélék fogyasztása idézi a bajt elő, különösen olyan állatoknál, a melyek már előzetesen bélhurutban szenvednek, Ilyen bélhurut sokszor huzamosabb ideig fenn áll a nélkül, hogy a tulajdonosoknak feltűnne.

A bántalom tünetei az előidéző ok szerint különböznek ugyan, de ezeket a különbségeket a gazda alig veszi észre. A főbb és közös tüneteket azonban mindenki ismeri. Ilyen a gőrcsős fájdalom, mely miatt a beteg nyugtalanodik, vergődik s mely mellett többnyire kislafoku puffadás, a bélsárnak és vizeletnek késedelmes kiürítése, vagy rekedése van jelen. A beteg majd izzad, majd pedig egész teste hideg és száraz, a mi azt jelenti, hogy a bőr működése is szünetel.

A szokásos gyógykezelés hashajtóknak oly stéjoknak (allövet) adagolásából áll, de a mint tudjuk, ez nem vezet mindig a kellő eredményre. A népies gyógyításnak sok és egyszer-egyszer elég különös módját nem is említjük, melyek aztán a legtöbbször többet ártanak, mint használnak.

Miután pedig ez a baj többnyire hirtelen keletkezik és súlyosabb esetekben hirtelen is végez az állattal, nagyon jó ha a gazda egy-két módját ismeri a baj okszerű kezelésének.

Az ilyen beteget tehát, főleg ha nagyon nyugtalan, célszerű lépésben jártatni, megelőzőleg azonban ha izzad, száraz szalma csutakkal kell jól ledörzsölni, lehetőleg felszáradásig, ha pedig a test felülete száraz és hideg, akkor célszerű valamely bőrizgatóval (pld. Camforszesz, tiszta spiritus, borecet, mustárszesz, szalamiaszesz stb.) befecskendezni és nyomban jó szalmacsutakkal addig dörzsölni, amíg a bőr fölmelegszik és működni kezd.

Egyszerű hüléses kólíkanál igen jó szolgálatot tesz valamely téának (szekfü- és bodzavirág- vagy rendes tea-forrázat) félлитernyi mennyiségét jól felszeszezve vagy pálinkázva, melegen beönteni és csak ezután jártatni, télen persze pokróccal leterítve.

Emésztetlenségű és zabálásnál a szakemberok igen jó sikert láttak a Fowler-féle

mirenyes oldat adagolása után, még pedig fiatalabb állatoknak 2, felnőtteknek 6 grammnyi oldatot közönséges fecskendővel a szájüregbe löveli, vagy egy szeletke kenyérré ontva adják be a betegnek. Súlyosabb esetben 1—2 óra múlva ez az adag megismételhető és ha kellő jártatás (de nem nyargaltatás) és jó, kiadó csutakolással támogatják ezt az eljárást, többnyire sikerre is vezet. (=)

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

† **Mesterséges tejföl.** A tej „tejfehér” színe onnan származik, hogy számtalan átlátszó vízcseppecske van benne, melyek a fényt minden irányban szétszórják. Az állati test hőmérsékénél a vaj folyékony, ugyiszintén a tejszir is fejskor, de míg a vaj nemsokára ismert szilárd alakját veszi fel, a tejszir lehűléskor is folyékony marad. Minél finomabb eloszlású a vajzsir és tejszir a tejfölben, annál állandóbb az. Még állandóbb a gömböcskék finom eloszlású állapota nyálkás vagy szapános folyadékban. Ilyen tapasztalatokon alapszik a mesterséges tejföl készítése, mire Amerikában néhány év előtt szabadalmat is adtak. Lefölözött tej, vagy zselatin-oldat erős nyomás alatt finom sugárban vettetik fémlapra. Ugyanez történik az olajjal és olvasztott zsirral. A folyadékok ily eljárás mellett bensőleg kevertetnek s tejfölhöz hasonló maszsát adnak.

† **A mahagoni fa fűrészpora** egyszerre oly értékes lett, hogy a legkisebb darabkákat is gondjal gyűjtik össze. Azt tapasztalták ugyanis, hogy a mahagonifa fűrészporával főzött sonkák rendkívül kellemes ízűek. E célra és sonkacsomagolásra tehát ezután valószínűleg sokszorosan fogják használni.

† **A mozdony füstemésztése.** A szász kir. vasutak főigazgatóságának egyik tagja fontos találmányt mutatott be, melynek az a célja, hogy a mozdonyok füstjét teljesen megszüntesse. A készüléket Chemnitzben már négy mozdonyon alkalmazták. A füst elemésztésével a tüzelési anyagnál is jelentékeny megtakarítást érnek el. Oly mozdony, mely ily készülékkel el van látva, teljes kihasználás esetében és a legrosszabb terepviszonyok mellett havonként 13,000 kg. szenet takarít meg, úgy, hogy a szász kir. vasutak évenként négy millió értékű szenet takarítanak meg, ha a füstemésztő készüléket az összes szász mozdonyon alkalmaznák. A készülék minden mozdony részére 100 márkába kerül.

† **Petevezeték kitérmedése a tyukoknál.** Főleg nehezen tojó tyúkknál nem ritka betegség, hogy a petevezeték alsó része kijön. Oka az, hogy a záró izmok elernyedtek s a petevezeték a kloákán át kitérmedik. Ilyenkor az esetleg meggyült bélsár gondosan eltávolítandó, a kloáka tisztára mosandó s langy meleg gyümölcs- vagy boreccettel megnedvesítendő. A feldúzzadt nyálkahártyát egy kevés olajjal kell bekenni Erre az előre esett részek a mutató újj segítségével rendes helyzetükbe nyomandók vissza. Ha nem maradnak meg, szükséges a kloákába egy kis darab hengeres jégdarabkát tenni. A beteg állatot néhány napig sötét helyen, a többitől elkülönítve kell tartani.

† **Egerek irtása.** Hogy az egereket a virághagymás ágyásokból kiirtsuk, legjobb a strichninzab. Kísérletek igazolják, hogy a megmérgezett zabot az egerek annál szívesebben eszik meg, minél jobb ízű. Ezért a zabot e célra saccharinnal praeparálják. De a strichninzab alkalmazásánál nagyon óvatosoknak kell lenni, mert más állatokra nézve is föltötte veszedelmes. A saccharinnal nem praeparált zabot az egerek igen sok esetben nem fogyasztják el.

† **Vaj eltartása.** A kanzasi (Észak-Amerika) kísérleti állomáson megállapították, hogy a vaj 2 jól bezárt edényben 30° C.-nál 5—6 évig egészen épen eláll. Ebből következik, hogy a vaj konzerválására nem szükséges

semmiféle prezervatív-anyagot keverni bele, ha jól, tisztán volt kezelve s jól bezárt edényben van eltéve.

† **A megtapadt kullancsokat** nem szabad erőszakkal letépni, mert a fejük bennszakad a bőrben s esetleg fájdalmas, gennyedő sebet okoz. Egyszerűen petróleummal kell jól bekenni a kullancsot és körülötte a bőrt. — Rövid időn magától lehull.

EGYLETI ÉLET.

Az „E. G. E.” igazgatóválasztmányi ülése.

(1901. január hó 28. án.)

Elnökölt: Cs. Szabó József, egyl. elnök.

Előadott és jegyzett: Tokaji László egyleti titkár.

Jelen voltak: Br. Jósika Gábor alelnök, Matskási Pál, Jakab László, dr. Szentkirályi Ákos, br. Mannsberg Sándor, Réti János, Péter Béla, dr. Kürti Dezső, Molnár Sándor, Dávid Antal, gr. Béli Ákos, Szecsey István és Nagy Dezső ig. vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a *jegyzőkönyv hitelesítésére* felkéri Jakab László, br. Mannsberg Sándor és dr. Szentkirályi Ákos tagokat. Mult, 1900. dec. 29-iki ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvastatván, egyleti titkár jelentést tesz a hozott határozatok végrehajtásáról. Tudomásul vétetik.

Egyleti titkár, a mult gyűlésnek az *állandó gépkiallítás* ügyében hozott határozata értelmében bejelenti, hogy egy az állattenyésztési és kiállítási szakosztály (jan. 13-iki r. k. ülésében hozott határozatával), mint Kolozsvár város tanácsa (1901. január 22-iki ülésből, 1476. t. sz. a.) — a sétatéri kiáll. helynek állandó mezőgazdasági gépkiallítás céljára leendő átengedésébe készséggel beleegyeztek s egyben előterjeszti a kiállítás rendezésére vonatkozó részletes tervjavaslatát is.

Igazgatóválasztmány, beható vita és többrendbeli módosítások után, a kiállítás rendezésére vonatkozó tervet és megállapodások szövegét a következőkben állapította meg:

Cim:

„Az Erdélyi Gazdasági Egylet védnöksége és felügyelete alatt álló Állandó Mezőgazdasági és Háztartási Gép és Eszköz-Kiállítás.”

Helye:

A kiállítás helye: Kolozsvár. Helyisége a városi sétatéren e célra a város és az egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya által átengedett zárt terület és épületek és pedig:

300 m. fedett és zárt helyiség
900 m. fedett, egyoldalról nyílt helyiség és
2000 m. szabad tér.

Idő és időtartam:

A kiállítás megnyílik minden év március 8-án és tart nov. 1-ig.

Célja:

A kiállítás célja: az erdélyi részek gazdaságának mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása, tájékozása, a gyárosal közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása.

Szervezet:

A kiállítást Tokaji László erd. gazd. egyleti titkár (a jelen tervzetben foglalt határozmányok és az „E. G. E.” által kiküldött ellenőrző bizottság hatáskörének elismerésével) kizárólag saját erkölcsi és anyagi felelőssége mellett rendezi, vezeti és igazgatja.

A kiállítás az „E. G. E.” védnöksége és felügyelete alatt áll.

Az ellenőrzést az egylet egy háromtagú állandó bizottság által gyakorolja. E bizottságnak joga van a szervezés, vezetés és adminisztráció összes ügyeit hármikör megvizsgálni s a mennyiben valami ellen kifogása lenne, azt az „E. G. E.” igazgatóválasztmányának bejelenteni tartozik.

Az „E. G. E.” igazgatóválasztmányának határozatai a kiállítás igazgatósága által mindenben betartandók.

A kiállítás igazgatósága kiállított tárgyak közvetlen eladásával nem foglalkozik és csupán a megrendelésnek a gyárhoz leendő juttatására szorítkozik.

Amennyiben azonban a viszonyok a közvetlen eladást szükségessé tennék, ennek eszközésére megfelelő kaucióval és kereskedelmi jártassággal bíró üzletember fog szerződteni.

A kiállítás vezetője köteles az E. G. E. tagjai részére a gyárosoknál % engedményt biztosítani

A kiállítás vezetőjének kötelessége a kiállítási tárgyak őrzötése nappal és éjjel, mívégre kaucióképes örök fogadandók fel, kiknek kauciója az „E. G. E.” pénztárában őrzötetik. Nemkülönben a tárgyak tűzbiztosítása, a mi a bejelentett érték és az azután fizetett biztosítási összeg mértéke szerint történik.

A kiállítás tárgyai.

Az állandó gépkiallítás bementathatók:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: Ekek, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kasszó és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, súlymérők; malomszerkezetek; állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési és más gazd. melékághazati gépek, felszerelések és eszközök.

b) Háztartási gépek és eszközök.

A hármass ellenőrző bizottságba igazgatóválasztmány által beválasztottak: Gyárfás Benedek jószágigazgató, Lészai Ferenc nagybirt. kir. tan. közzgazd. előadó és dr. Szentkirályi Ákos gazd. tanint. igazgató, ig. vál. tagok.

Együttal a kiállítás céljaira segélyül az igazgatóválasztmány 500 koronát szavaz meg.

Előbbi tárgygyal kapcsolatban egyl. titkár indítványozza, hogy intézzen feliratot az egylet a földmiv. ministerhez egy Kolozsvárt felállítandó *mezőgazd. gépkísérleti állomás* ügyében. Igazgatóválasztmány az indítványt elfogadva, a felirat intézését elnökségre bizza.

Egyleti titkár jelenti, hogy a bevett négy mezőgazdasági háziipari tanfolyam közül három már fel van állítva és pedig: egy Bács községben (kosárfonás), egy Szász-Lónán (faragás, kerekesség) és egy Mákóban (szalmafonás és fűzkosárcsészítés). Mindhárom tanfolyam eddig a legszebb sikerrel folyik. A negyedik tanfolyam beállítás a jövő hét munkája leendő. Igazgatóválasztmány a jelentést helyeslő tudásul veszi.

Előadatik Molnár Sándor egyl. jogtanácsos írásbeli jelentése, mely szerint az egyletnek a néhai id. gr. *Bethlen László* féle Nagy-Bún, Sz.-Magyaros és Hétur községek után járó *póttized kárpótlás* iránti igénye nem volt érvényesíthető.

Igazgatóválasztmány a jelentést tudásul veszi s jogtanácsos részére a 79 kor. 70 fill. nyi költségeket kiutalja.

Egyleti titkár előadja az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet 11 sz. f. évi jan. 17-iki megkeresésének tárgyát, mely szerint nevezett egylet az idei *tavaszi székely-keresztúri tenyészbika-kiallítás* díjaira az „E. G. E.” anyagi segélyét és a rendezésben való részvételét kéri.

Igazgatóválasztmány — tekintettel a fontos közérdekre, melyet nevezett egylet ezen intézménye által sikerrel szolgál — a kiállításra díj 200 koronát szavaz meg, a rendező-bizottságban az egylet részére fentartott helyre pedig Tokaji László titkárt jelöli ki, miről a társ egyletet értesíteni határozza.

Olvasztatik ugyanazon egylet ez évi 17-én kelt 13. sz. megkeresése, melyben értesít, hogy Ugron Zoltán egyleti tagja indítványára közgyűlésben elhatározta, hogy a mult évi kassai gazdasági kongresszus sok üdvös eszméinek, melyek pangó gazdasági, közzgazdasági és társadalmi életünk felelevenítésére alkalmasnak látszanak, megvalósítása, közismeretűvé tétele és terjesztése érdekében, de főképp azért, hogy a Királyhágón inneni gazda-

társadalomnak egy oly kongressuson tömeges megjelenése lehetővé tétessék: Udvarhelymege gazdasági egyesülete felkéri a *Magyar Gazda Szövetséget*, hogy egy a középosztály bajaival foglalkozó, az erdélyi részek speciális szükségleteit szemelőtt tartó kongressus rendezésének kezdeményezését 1901-ben vállalja magára, *belevonván* abba az O. M. G. E.-et, az Erdélyi Gazdasági Egyletet, továbbá a Királyhágón innen fennálló egyéb gazdasági egyesületeket Egyben ezen határozat *pártolására* az „E. G. E.”-et nevezett társaság felkéri

Igazgatóválasztmány a megkeresést egyelőre tudomásul veszi.

Br. Jósika Gábor egyl. alelnök bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter elé február 4-én fogja vezetni a *magyar erdélyi fajta szarvasmarha tenyésztésének és nemesítésének felkarolását kéri erdélyrészi gazdaküldöttséget*, mely e tárgyban — Dr. Béli László, Somogyi Albert és Sperker Ferencz kezdeményezése folytán — terjedelmes és megindokolt elaboratumot fog a miniszternek benyújtani.

Igazgatóválasztmány a bejelentést örvedetes tudásul veszi.

Egyleti titkár előadja *Orbók Mór* tanítóképzői igazgatónak azon szóbelileg betervezett kérését, mely szerint az egylet, városi beltelekéből, a kérelmező telkével szomszédos részen, egy *közös út* céljaira megfelelő terület engedjen át.

Igazgatóválasztmány a tervbe vett út felállítását a telekre nézve előnyösnek találván, a kivitel részleteinek megállapítását előnökségre bizza.

Egyleti elnök bejelenti, hogy jan. 19-én egyleti titkár segédkezése mellett az egylet pénztárában *pénztárviszsgálatot* eszközölt, mely alkalommal a pénzkezelést és pénztári készleteket teljes rendben találta. Tudásul vétetik.

Egyleti elnök bejelenti, hogy időközben az előnökség az *Alsófehérmegyei Gazd. Egylet tavaszi tenyészállatkiállítására* — az előző évekhez képest ezuttal is — *díjul 100 koronát* utalványozott ki. Igazgatóválasztmány a tett intézkedést jóváhagyó tudásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

— **Az állattenyésztés érdeke.** A földművelésügyi miniszter a következő igen fontos körrendeletet küldte az egyes törvényhatóságokhoz: Az 1901. évi költségvetésben a szarvasmarha és sertésenyésztés emelése céljából rendelkezésemre bocsátandó hitellel ezen fontos tenyésztési ágazatokat, úgy, mint eddig, most is az ország minden vidékére a felmerülő szükséglethez képest és lehetőleg egyenlő mértékben támogatni kívánom, felhívom a vármegye közönségét, miszerint a községek előljáróságait azonnal utasítsa, hogy a mennyiben a községek a közténységben mutatkozó bika és kan szükségletüket az 1901. évi tenyész-évadra állami közvetítés és támogatás mellett óhajtanak fedezni, ily irányú kérelmükkel mielőbb, legkésőbb azonban március hó végéig forduljanak az illetékes állattenyésztési m. kir. felügyelőséghez. Csak ezen esetben lesznek ugyanis azon helyzetben, hogy a községek kérelmeit, a tenyészévadra való tekintettel, idejekorán és megfelelően, jó anyag kiosztásával teljesíthessék. Mert figyelemmel az állattenyésztés emelése céljából rendelkezésemre bocsátott hitel mérvére, valószínű, hogy később az kimerítve lévén, a március hóban be nem érkező kérelmeket több figyelemmel nem vehetem. Budapest, 1900. évi dec. hó 31-én. *Darányi s. k.*

— **Olcso tenyészkosok.** A földművelésügyi miniszter felhatalmazta a segesvári m. kir. állattenyésztési felügyelőséget, hogy a kolozs-tordai ménegazdaság kiváló szép 39 darab cigája fajta, számszerű tenyészességét községeknek és kistenyésztőknek darabonként 10 koronás egységáron osztthassa ki, 3 fél év alatt

történelméről részletfizetés ellenében. Felhívjuk az érdeklődőket, hogy ezen ritkán kínálkozó alkalmat felhasználva, forduljanak kéréseikkel mielőbb nevezett felügyelőséghez.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A képviselőházban a kereskedelmi tárca budgetjét tárgyalják most. A január 29-i ülésen Perényi Béla mondott nagyon érdekes, a kereskedelmet csak úgy, mint a gazdákat érdeklő beszédet. *Az őrlési kedvezmény visszaállításának szükségességét* hangoztatta és ennek bizonyítására fölhozza, hogy 1900 december 31-én a világgiacon 8—9 % al emelkedett az 1899. december 31-i árához képest a búza ára, nálunk azonban csökkent. Még ha helyeseknek ösmerjük is el a konstataált tényeket, még ha meg is van a látszata annak, hogy nálunk az áremelkedés az őrlési kedvezmény eltörlése következtében nem állott be, még akkor sem fogadhatjuk el azt a végső következtetést, hogy azt vissza kell állítani, mert malmaink még mindig nem dolgoznak abban a normális kerékvágásban, melynek alapján tiszta látóképünk lehetne a való állapotokról, még mindig azt a passzív rezisztenciataktikát követik, melyek elmaradhatatlan következménye szerintük az őrlési kedvezmény visszaállítása, szerintünk az ő megszorulásuk, hirtelen vásárlások, és az árak emelkedése lesz, hogy a normális állapot azután csakhamar helyreálljon.

Nagyon jó tanács a magyar gazdának, hogy a búza termesztését csökkentse és természetesen inkább árpát. De előbb az kell, hogy a magyar gazda megösmere a sörárpa termesztésnek olyan módját, mely által jó minőségű; fehér, a külföld által is keresett árut tudjon produkálni. Nemcsak az elvetendő árpafajta megválasztása, hanem az aratásnak a kellő időben és a cséplésnek a szükséges módon való elvégzése is szükséges ehez. Ezekre pedig ez ideig nincs meg a magyar parasztságban a megkívántatott érzék. Ha ez jobban kifejlődik, akkor lehet országos árpavásárokat rendezni, mert akkor a hazai és külföldi vevők má kiengyelített, használható árpát fognak ott látni.

Sertéskivitelünk fokozására Perényi gróf meg az állam által vidéken állítandó húskiviteli piacokat kíván.

Hegedüs Sándor miniszter a budgettárgyaláson tartott nagy beszédjében természetesen a most olyan aktuális *vámkérdésre* is rátért. Ha nem ő mondta volna, a kinek törekvésében is, tehetségében is megbízhatik az ország, talán a szükséges jelentőség nélkül szükölködőnek tetszhetett volna nyilatkozata. »Még a kormány nem tudja, hogy milyen vámrendszerrel védhető meg a kifejlődő helyzettel szemben Magyarország érdeke. Program ebben a kérdésben ma nincs más, mint megvédelmezni az ország érdekeit.« Nem is kívánhat, nem is várhat az ország más Hegedüstől, mint hogy az ország érdekeit meg akarja és fogja védeni. De a dolgok emez előrehaladott stádiumában mégis szerettük volna látni legalább a silhonetjét annak az iránynak, melyet a kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi szerződés megújításánál követni akar. Természetes dolog, hogy végleges elhatározásról még szó sem lehet, még akkor sem, ha a külföld irányzata már kezd kidomborodni, de rendkívül közérző érdekel, hogy a német agrár védőkívákkal szemben ha retorzióval kell élnünk, a magyar ipart mi fogja megmenteni akkor az ennek következtében még jobban fejlődő osztrák ipar még nagyobb mértékben való ránk nehézkedéséről. És ha mezőgazdaságunkat védő vámokat fogunk a kelet felé mink is fölállítani, onnan az osztrák ipar ki fog szorulni és abban a részére fennmaradó kisebb körben, Magyarországon még nagyobb lesz cikkeinek inváziója. Súlyos kérdések ezek, melyekről jó eleve kell tájékozást nyernünk, hogy előkészülhessünk.

— *gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár* széles medrébe az emberszeretet és jótékonyág

gazdag erei futnak mindenhol, hogy jótékony, áldásos áradatával szociális életünk talaját megteremkenyithesse. Az állam bőkezűségét követték a testületek, egyesületek, hitelintézetek, a kik nagy alapítványokat tettek, a magánosok, nagyobb birtokosok tömegesen lépnek az alapítók sorába és iratják be cselédjeiket a pénztárba, a papi birtokok cselédjeit is munkaadójuk saját költségükre bejelentették, legújabbán a képviselőház emberséges fölbuzdulásában egy napi illetményéről a segélypénztár javára lemondott 453 képviselő után ez körülbelül 9000 koronát, tehát valóban egész tekintélyes összeget jelent. A pénztár jótékony hatásának fejlődési folyamata előreláthatólag az lesz, hogy előbb a cselédek fogják élvezni áldásait, a kikért gazdájuk befizeti a tagsági díjakat, az ezek sorsának nyilvánvaló javulása fogja azután a többi cselédeket a belépésre bírni, és ezek előbb a mégis módosabb kisgazdaosztály, majd azok a gazdasági munkások fogják követni, a kik arra legjobban rászorulnak és a kikért a törvényt első sorban hozták. Azt hisszük, hogy ez a fejlődési folyamat gyorsan fogja ezeket a gyűrűket mind nagyobb körbe fogni és a mezőgazdasággal foglalkozó mindenrendű lakosság belépésével fogja a pénztár és ezzel a saját maga jólétének alapját megvetni. De nem lehet elég gyakran hangsúlyozni azt, hogy a közigazgatási közegek, a kik ma majd minden törvénynek tényleges végrehajtói, hanyagsággal, közönyösséggel ne üssék agyon ezt a törvényt, a mely a nép szeretetét, jóakaratot, buzgalmat, érdeklődést töltik olyan kiváló nagy mértékben kíván.

A magyar ipar megerősödése mindenestre érdeke egész közgazdaságunknak, de ezt az erősdést létrehozni leginkább a mezőgazdaság kezében van, ennek tudata készíthette Hegedüs kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a legnagyobb gazda érdekképviselőt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület anyagi hozzájárulásaival egy ipari szakosztály alakítására tegye képessé. Ez a szakosztály most megalakult és föladata lesz:

1. A gazdaközönség serkentése magyar iparcikkek használására.
2. E cél elérését a gazdáknak felvilágosítást nyújtani, hogy ipari szükségleteiket hol szereshetik be.
3. A meglevő mezőgazdasági iparok fejlesztésén közreműködni és új iparok meghonosítását kezdeményezni.
4. A mezőgazdasági terményeknek, mlnt félgyártmányoknak, feldolgozására figyelmet fordítani.
5. Gyárak felállításához szükséges szaktanácsokat közvetíteni.
6. Gyárosokat mezőgazdasági termények beszerzésében támogatni.
7. A házi ipar fejlesztését előmozdítani
8. A kereskedelmi és földművelési miniszterekkel a mezőgazdasági iparok fejlesztésére és a hazai termelés fogyasztásának a gazdaközönség körében terjesztése, előmozdítása érdekében az állandó érintkezést fentartani.

Bizonyosra vesszük, hogy az Omge azzal a nagy befolyással melylyel gazdatagjaira bir, most már széles körű akciót, fog indítani, hogy a magyar gazdaközönség az eddig használt külföldi iparcikkek helyett ezután honiakat használjon. Ha ezt keresztül tudja vinni, óriási szolgálatot fog tenni a magyar iparnak.

— **Az erdélyrészi gazdaközönség küldöttsége Darányi Ignác miniszternél** báró Jósika Gábor erdélyi gazdasági egyleti alelnök vezetése mellett február hó 4-én fog tisztelegni. A küldöttség egy nagyszabású elaboratumot nyújt át a miniszternek, melyben az erdélyi magyar fajta szarvasmarha elhanyagolt tenyésztésére és egyre pusztuló állományára való felhívástól mellett az ez érdekekben kívánatos sürgős jövő teendőkre nézve alaposan megindokolt javaslatok foglaltatnak. Az akciónak — melyhez hasonló évekkel ezelőtt az „E. G. E.” is kezdeményezett — meg-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.
Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen
szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való le-
rakását. További bármimemű üpillet-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és im-
portált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a
legfinomabb likörök kaphatók a gyár tizlet-
helyiségében, valamint minden helybéli és
vidéki elsőrangú fűszer és esemege keres-
kedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat.
Elvállalunk minden e szakmába vágó munká-
kat, de különösen butorokhoz szükségeslendő márvány-
lapokat, magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olesó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. —
Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy
Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 58.
szám. (475.)

indító dr. Béli László n.-kükküllői főispán,
Somogyi Albert és Speker Ferenc nagy-
birtokosok. A benyújtandó javaslat szöve-
gét jövő számunkban fogjuk ismertetni.

— Az állandó mezőgazdasági és
háztartási gép- és eszközkiállítás esz-
méjének megvalósítását, amint ez lapunk
„Egyleti élet“ rovatában bővebben olvas-
ható, az „E. G. E.“ legutóbbi ülésében ha-
tározatilag is kimondotta s így a kiállítás
nak március hónapban való megnyitása
elé gépgyárosaink és gazdáink már a leg-
nagyobb érdeklődéssel nézhetnek.

Február 5-én e tárgyban Budapesten
a kiállítás ottani nagyobb bejelentői Tokaji
titkár részvétele mellett bizalmas előérte-
kezletet fognak tartani, melyen az őket
érdeklő részlet-kérdések kerülnek szó-
nyegre.

A kiállítás tervezete és programja
február 10-ig szétküldetik s márc. 8-9-én
az ünnepélyes megnyitás is megtörténik.

— A sz.-kereszturi tenyészbikakiállítás
rendezésében — melyet az udvarhelymegyei
gazdasági egyesület évente február utolsó és
március első napjaiban szokott megtartani —
az idén az Erdélyi Gazdasági Egylet is részt
vesz. A rendező bizottságban az udvarhelyi
egylet által felajánlott helyre Tokaji László
titkár, lapunk f. szerkesztőjét küldte ki az
egylet s egyben kiállítási díjakra 200 koronát
szavazott meg. Örömmel üdvözljük a két
egylet együttes munkálkodását s hiszszük,
hogy a kiállítás sikere még az eddigiéknél is
szébb lesz. A kiállítás részletes programját
közelebről ismertetni fogjuk.

— A mákói gazdasági háziipari tan-
folyamot e hó 29-én nyitották meg. Ez alka-
lommal az egylet képviselőjében Tokaji titkár
ment ki s Valler József ev. ref. lelkész, egy-
leti tag szives közreműködése mellett — a
kezdethez szükséges előintézkedések megté-
tettek. E községben 30 legény nyer kiképzést
először a szalmából való fonás-, azután pedig
a fűz-kosárfonás mesterségéből. Mákó község
népe rendkívül szorgalmas és józanéletű, ugy,
hogy az itteni tanfolyam a legjobb sikerrel
biztat.

— Tájékoztatlanság. Megcsinálták a gazd.
munkás- és cselédsegélypénztár-törvényt. Jól
csinálták meg. A ki figyelmesen elolvassa a
törvényt és a végrehajtási rendeletet, az tisz-
tában lehet nemcsak a törvény intenciójával,
de megértheti annak egyes rendelkezéseit is.
Az intézménynek e nép által való megértete-
sére a földművelésügyi minster a legszélesebb
körben rendez előadásokat. A végrehajtási
rendelet természetesen a törvényhatóságokkal
és minden község előjáróságával közöltetett.
Mert a törvény a helyi bizottság megalakítá-
sáig a községi előjáróságokat jelölte meg
olyanokul, a hol a pénztárba való fölvételre
lehet jelentkezni. Már pedig ha az a jegyző
nincs tisztában a törvény rendelkezéseivel,
nem képes földadatának megfelelni és kárára
lesz az intézménynek is, a népnek is. És hogy
ezeket írjuk, annak oka az, hogy egy kolozs-
vármegyei község előjárósága a törvényben
való teljes tájékoztatlanságáról adott a legutóbb
bizonyosságot. Egy nagyobb birtokosnak csak a

35 éven aluli cselédjeit jelölte meg, mint a
kik a pénztárba fölvehetők, holott a törvény
42. §-a egészen világosan kimondja, hogy az
50 évnél nem idősebbek is fölvehetők 1905.
december 31-ig. Jó lesz tehát az illetékes kö-
röknek utána nézni, hogy a jegyző urak el is
olvassák a törvényeket és rendeleteket. mert
e nélkül lehet csinálni ugyan jó törvényeket,
de ezekből nem lehetnek hasznos intézmények.

— Az orsz. cseléd és munkássegélyző
pénztárba alapító tagul az E. G. E. ivén ujab-
ban Dr. Kürti Dezső m.-nádasi birtokos irat-
kozott fel 50 koronával.

— Erdélyrészi és szilágy megyei na-
gyobb vásárok február hóban: Az „Erdélyi
Gazda“ Tárcanaptára hiteles adatai alapján:
Lóvásárok. Bánffy-Hunyad, Beszterce, Csik-
Szereda, Hátszeg, Lekence, Szamosujvár, Szász-
Régen, Székely-Keresztur, Szilágy-Cseh, Torda,
Zsibó.

Igás ökök. Bánffy-Hunyad, Csáki-Gorbó,
Csik-Szereda, Daróc, Ecel, Hátszeg, Nagy-Bo-
rosnyó, Székely-Keresztur, Szilágy Cseh.

Tehén. Bánffy Hunyad, Csáki Gorbó, Csik-
Szereda, Ecel, Hátszeg, Nagy-Borosnyó, Székely-
Keresztur, Szilágy Cseh.

Növendék marha. Bánffy Hunyad, Hát-
szeg, Nagy-Borosnyó, Székely-Keresztur, Szi-
lágy Cseh.

Bivaly. Bánffy-Hunyad, Csáki-Gorbó, Ecel,
Hátszeg, Székely Keresztur, Szilágy-Cseh

Sertés. Bánffy Hunyad, Csáki Gorbó, Gyé-
res, Hátszeg, Nagy-Borosnyó, Szamosujvár,
Szilágy-Cseh, Tasnád, Tövis, Zsibó.

Fuhok. Csáki Gorbó, Gyéres, Hátszeg,
Szamosujvár, Székely-Keresztur, Szilágy-Cseh,
Zsibó.

— Hegyaljai borértékesítő vállalat. A
Zemplénnvármegyei Gazdasági Egyesület szőlő-
szeti szakosztálya dec. 15-én tartott ülésében
elhatározta, hogy a Tokaj-Hegyalján egy bor-
értékesítő vállalatnak létesítését megkísérli s
e végből e hónap 27-én Sátoralja-Ujhelyben a
vármegyei ház nagy termében értekezletet tart.
A borértékesítő vállalat célja a társulat tag-
jaitól, mint tokaj-hegyaljai bortermelőktől bo-
rok vétele, eladása és közvetítése, az értekez-
letnek pedig tárgya: Egey Szilárd. a tarcali
magyar királyi vincellérképző igazgatónak erre
vonatkozó alapszabálytervezete és egy végre-
hajtó bizottság választása.

— Szárnyasaink. Illustrált baromfi, ga-
lamb és madártenyésztési szaklap Szerkeszti:
Parthay Géza. Ez évben XVI. évfolyamába lé-
pett. Ezen egyedüli magyarnyelvű baromfi-
tenyésztési szaklap évi előfizetési ára 4 frt. Mu-
tatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal,
Budapest. VII., Rottenbiller-utca 30. sz.

— Kitünő minőségű tölgyfaparkot,
nemkülönbön mindenféle erdészeti fa, cserje
és gyümölcs magot ajánl a Magy. mag-
pergető-gyár Faragó Béla Zala-Eger-
szegen; minden kiállításon kitüntető,
legutóbb a párisi világkiállításon ezüst-
éremmel.

Arjegyzék kívánatra ingyen.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olesó jelzőlog és váltókölesőnőket nyújt és
BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég
eldöntötte már a nagyközönség s immár több,
mint 20 éve részesíti nagybecsű támogatá-
sában

az „Ellenzék“-et,

mely programjához hiven küzd ma is ha-
zánk függetlenségeért és gazdasági felvirág-
zásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„Ellenzék“-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására
vonatkozó akciót is ő indította meg s az-
óta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd
mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „Ellenzék“-re,

melynek kiadóhivatala szivesen szolgál mutat-
ványszámmal bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

„Magyar Polgár“.

A „Magyar Polgár“ a jelen évben
XXIV-ik évfolyamába lépett.

A „Magyar Polgár“ közel egy negyed-
századon keresztül mindenkor hí zászlotar-
tója volt a tiszta szabadelvűségnek, az erdélyi
ország rész nemzeti, kulturális és közgazda-
sági érdekeinek.

A „Magyar Polgár“ kiterjedt össze-
kötetésekkel, jeles munkatársak egész
gárdájával igyekszik gyors, pontos, hiteles
tudósítások, gazdag változatu és érdekes
olvasmány tekintetében a lehető legtöbbet,
legjobbat nyújtani, a mit a közönség egy
vidéki laptól egyáltalán elvárhat.

A „Magyar Polgár“ előfizetési árai a
következők:

Égész évre 28 K.
Félévre 14 „
Negyed évre 7 „
Egy hónapra 2 K. 40 f

A „Magyar Polgár“ kiadóhivatala
szivesen szolgál mutatványszámokkal. (560.)

Sárga János

ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst
és drágakő ékszerekből Arany, ezüst, aczel,
nikkel fali és ébresztő órákból. Készít új ék-
szereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer
és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitiünő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

Czím:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2¹/₂, 3¹/₂, 4, 4¹/₂, 6, 8, 10, 12, lóerejűek.

Magánjárók (úti mozdonyok)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Kolozsvári piac

A csütörtöki (jan. 31-iki) **hetivásáron** a következő gabona-árakat jegyeztük föl.

Buza métermázsánként	K-tól 12:00—13:40	K-ig.
Rozs	" 11:00—12:20	"
Zab	" 10:00—10:40	"
Kukoricza	" 9:00—09:30	"

Malomberendezésekre költségtérítések ingyen!

Arjegyzék kívánatra díjmentesen k. ídetik.

AZ

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 440 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk** ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre **Erdélyrészi vezérképviselőség**

Kolozsvárt:

Szekula Ákos

vezérfelügyelő. (250.)

Arankamentes vetőmagvak kaphatók
Cim a kiadóhivatalban.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapítókéje 30 millió korona.

4%-os és 4¹/₂%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4¹/₂%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4¹/₂%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

Vörös lóheremag

valódi erdélyi, egész nagyszemű különlegesség

arankamentes

a budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által arankamentesnek találtatott és varrásnélküli 100, 50 és 5 kilós zsákokban leplomboztatott.

Kapható legjutányosabban: 572.

HESSHAIMER J. L. és A. cégnél BRASSÓBAN.

Többszöri rostálás folytán sikerült nekünk a lóheremagot egész nagyszemű állapotba hozni és miután tény, hogy minél nagyobb szemű a mag, annál csiraképesebb és annál kitartóbb is lesz a növény, bátrak vagyunk a plombázott lóheremagunk nagyszeműségét egész különösen felemlíteni.

Figyelmeztetjük a t. cz. gazdákat és kereskedőket az 1894. évi XII. t. cz 51., 94. és 95. §§-aira, melyek szerint az, ki arankatartalmu luczernát vagy lóheremagot termelés céljából forgalomba hoz, 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

zállít oly Acetylen-készüléket, mely minden gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalattik:

- explodálási biztonság,
- önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,
- utólréhetetlen tiszta és gyors utántöltés,
- szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nemből és nagyságban.** (Prospectusok, elismerő levelek, költségtérítések ingyen és bérmentve)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Erczyomdai munkák** minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek. (549)

Pályázati hirdetmény.

A radnóthi róm. kath. közalapítványi uradalomban a méltóságos igazgatótar. és 2319—1900. számú rendelete alapján

f. évi április hó 1-én elfoglalandó

főerdőőri

állásra. 571.

Javadalmazás: 480 kor. készpénzfizetés, 4 mm. tisztabuza, 3 mm. elegybuza, 10 mm. tengeri, 8 szekér ág-tüzifa, 1 drb. tehéntartás, természetbeni lakás és 200 négyszögöl konyhakert járandóság.

Csak vizsgázott erdőőrök pályázhatnak, kik közül a már szolgálatban álló, gyakorlati ismeretekkel bíró egyének előnyben részesülnek. A kinevezendő főerdőőr szükség esetén a mezőgazdasági munkálatok körül is felhasználandó lesz és az erdészeti anyagszámadást vezetni köteles.

Sajátkezüleg irt (képesítő oklevéllel, keresztlevéllel, egészségi-, erkölcsi- és szol-

gálati bizonyítványokkal felszerelt) **folymodványok f. évi február hó végéig** alulírott intézőséghez nyújtandók be.

Radnóth, 1901. jan. 30-án.

Uradalmi intézőség.

A t. cz. Gazdaközönség figyelmébe!

Van szerencsém a közölgő idény alkalmából *gazdatisztek, szeszszűket, gépszeket,* valamint e szakmába vágó alkalmazottakat minden díj és költség nélkül ajánlani.

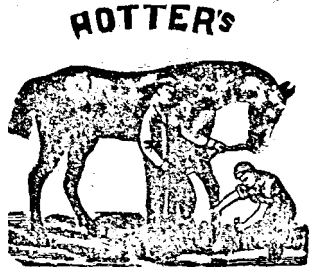
KRAKAUER ÁRMIN,

mezőgazdasági személyzet elhelyező intézet,

(501.) Budapest, Váci-körút 19.

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII 2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol
 1/2 palack frt 6— 1/3 palack frt 3.50.
 Eltávolít mindennemű kinővést és zsiros testtapadékat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epehajoknál, csülökdaganganatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Training-Fluid
 1 palack frt 1.20.
 Az inakat és izmokat a magas öregkorig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradozásokra és vontatásra képesíti. A túleröltetés következményeinél, bénulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmaztatik.

Hotter-féle Agril táppora
 lovak és szarvasmarháknak,
 1 csomag 80 kr.
 Kitérő potlák a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

állatgyógykészítményei
 a jelenkor legkötönybbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem értek. Raktárak a gyógyszerárakban és drogériákban.

Hotter I. és II. sz. disznópora
 1 kiló frt 1.20.
 Legjobb étrendi szer a disznók étvágának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs
 1/2 tégely 2 frt. 1/3 tégely 1 frt. 20
 Felülmúlhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszerháza Budapest városházánál, **Dr. Egger Leó** és **Dr. Egger J. Nádor** városi gyógyszerháza Budapest VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** városi gyógyszerháza Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle kólíka elleni szer
 1 üveg 1 frt 50 kr.
 Lovaknál mindennemű kólíka és hügy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitémését.

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
 állatkitémő-praeparatoriuma
KOLOZSVAR, Unió-u. 15.

A kitémött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigőzölgésük, tehát szobában is tarthatók. Ujdonság! Madarak kitémése relif-kép alakjában. Érdeklődők szívesen fogadtatnak.

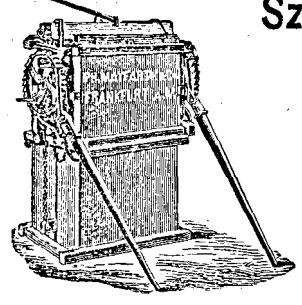
(486.)

A szállótelepek befecskendezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és formáncs teljes kiirtására
Mayfarth Ph. és társa féle
 szabadalmazott

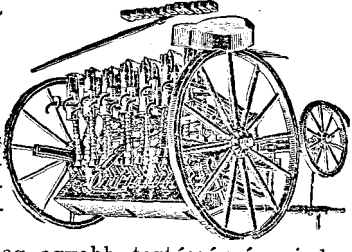
„Syphonia“
 önműködő
 úgy hordozható, mint kocsira szerelt

fecskendő, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyúzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik.

Széna-préseket
 széna, szalma, len, gyapot, fagyapot és bőrök tözeg csomagolására stb.
 A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa
 legújabb szerkezetű „AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmeztakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukoricza morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa
 cs. és kir. kiz. szabad. mezőgazdasági gépgyárak
BÉCS, II. Taborstrasse 71. (540.)
 több mint 400 arany-, ezüst és bronzéremmel kitüntetve — Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismét-eladók alkalmaztatnak.

Elsőrangú műkiállítás. (306.)

VILÁG PANORÁMA
KOLOZSVAR, R. k. status-palota.
 Belépő díj: 20 kr., gyormekjegy: 10 kr.

!HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai
 szövőgyár, KÉSMÁRK
 (536.) elismert hirneves
Szepességi Vászon
 és
Damaszt áru
 minden nagyobb üzletben kaphatók.
 Gyáraiból származó minden darab áru
 VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD JEGY
 ezen védjeggyel van ellátva.
 LEONT ZIPSER

!HAZAI IPAR!

Kwizda-féle Restitutionsfluid.
 40 év óta udvari istállóiban, e nagyobb katonai és polgári istállóiban használatban, nagyobb fáradozás előtti és utáni erősítésre, rángatodásnál az idegek merevségénél stb. A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerházaiban és drogueriaiban.
Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett. (328. I.)
 Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
 1 üveg 2 korona 80 fillér.

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET KOLOZSVÁRT.

Szám: 449.—I.—86.
 1900.

Eladó, esetleg bérbeadó belső telek!

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« tulajdonát képező kb. 13 kat. hold terjedelmű kolozsvári pata-utcai (Hunyadi-tér és nagy kaszárnya mellett) — jelenleg állami faiskolául szolgáló és 3—4. osztályu lakással ellátott **belső telek** 1901. évi október hó 1-étől kezdve, egy kat. hold kivételével, egy egészben, vagy esetleg részletekben is

eladó, esetleg bérbeadó
 (rövid felmondással).
 Bővebb felvilágosítást ad alólirott elnökség.
 Az erdélyi gazd. egylet 1900. november 28-iki ig. vál. ülésének határozatából.

Szabó József,
 egytl. elnök.
Tokaji László,
 egytl. titkár.
 (523.)

Nyitva van mindennap délelőtt 9-től, este 10 óráig.
 Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:
Vilmos császár csatorna megnyitási ünnepélye
 Hamburgban, Kielben és Holtzenanban stb.

AZ AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

szőlőkarók tartóssátételére rendkívül alkalmas.

Az eljárás hatásos, egyszerű és olcsó. A karóknak ezen tartóssága nagy munka és anyagmegtakarítással jár. Egyaránt ajánlható puha és kemény karók telítésére.

A telítést legezelszerűbb télen végezni, hogy a szőlőkarók használatba vétel előtt kiszáradhassanak.

(499. I.) **Avenarius R. Amstettenben.**

Központi iroda: BÉCS, III./1.

Készéggel szolgál leírások és utmutatásokkal ingyen és bérmentve.

Franois Lajos és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász Coburg Gothai herceg Ő Fensége szállítói,

(518.) **pezsgőbörgyárosok,**

BUDAFOK (Promontor).

Tizenkét elsőrangú kitüntetés.

Pezsgőboraink minden előkelő étterem, kávéház és csemege üzletben kaphatók.

Kívánatra árlappal és ajánlattal készséggel szolgálunk.

220 holdas

jó minőségű tagosított birtok **eladó**

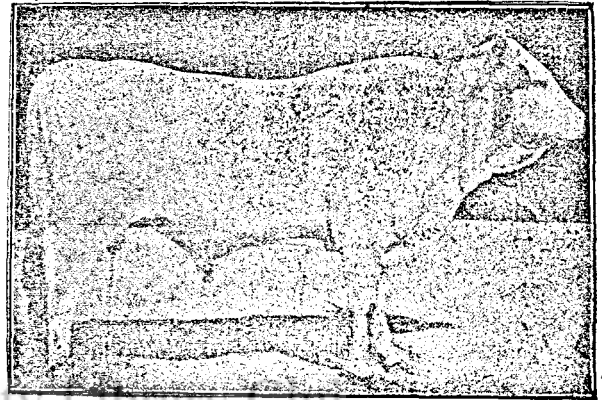
vagy több évekre haszonbérbe **kiadó.**

A birtok Kolozsmegye tekei község határon fekszik, 40 hold lóheremag vetéssel, új lakással és gazdasági épülettel.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Grósz József

(559.) kir. postamester, Teke, Kolozsmegye.

(556.)

32 darab tisztavérű törzskönyvezett szimmenthali tenyész-állat, behozott állatok származéka, eladó.

Binder Frigyes

birtokosnál **Hedgyesen, Nagy-Küküllővármegyében.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

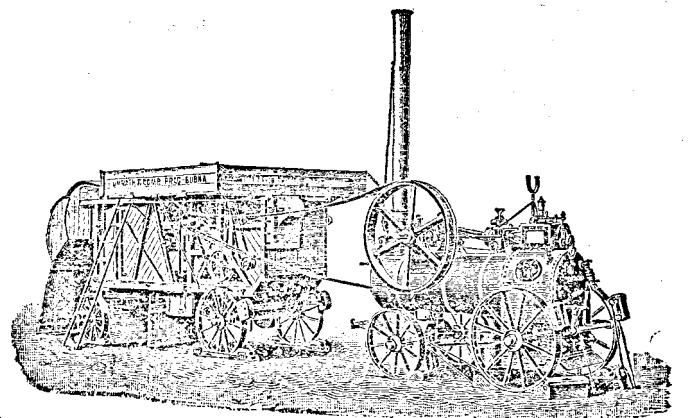
Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.) **az igazgatóság.**

(495.)

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdász főtiszt, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbízásokra is reflektál.

UMRÁTH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok,

Budapesten, V., Váci-körút 60. sz.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitanóan működő és több fontos, újítással bíró

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, valamint KAZALOZOKAT

minden nagyságban, a legmesszebb menő jótállás mellett.

Ugyanott egyetemes és többvasu ekék, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek- lógereblyék, járgányos cséplőkészletek, rosták, kuko-

(544.) ricza-morzsolók, szecskavágók, répavágók darálók,

takarmánytőző- és füllesztő-készülékek,

kút- és trágyalé-szivattyúk, szőlőzúzó és borsajtók stb. rendkívüli nagy választékban, a legjobb szerkezetben, olcsó árakon beszerezhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig

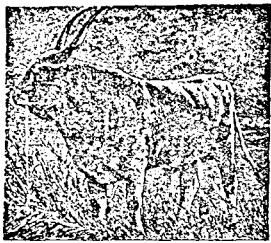
KIS HIRDETÉSEK

III-ik kiadás.

„A szarvasmarhatenyésztés alapvonalai.“

Pályadíjnyertes mű. 62 ábrával, írta Monostori Károly tanár. Megrendelhető szerzőnél, Budapest, állatorvosi főiskola és minden könyvkereskedésben. **Ára 160 fillér.**

(553.)

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok. Malom-, jéggyári-, hűtő-, téglá- és olajgyári berendezések. (542.)

A tavaszi tömeges megrendelések miatt kérem a t. gazdaközönseget, hogy kitűnő faju fűzfa dugványaimból — tavaszi szállításra — a megrendelést már most megtenni sziveskedjenek, hogy a kivánalmaknak pontosan megfelelhessenek. Áraim ugyanazok maradnak; 1000 drb 30 cm. hosszú dugvány csomagolással itteni vasutállomásra szállítva utánvételes küldéssel. Kaspi fűzből 4 korona. Lambert fűzből 6 korona, Kender fűzből 7 korona, Vágyölgy kincse 5 korona. A nemes kosárfűz termelésnek Magyarországon nagy jövője van s az egyébként haszontalan területek — kosárfűzzel telepítve — biztosabb és nagyobb jövedelmet adnak bármely más gazdasági kulturnövényénél. Előjegyzéseket elfogad Szekeres János urad, nemesfűztelep kezelő, Galgócz (563.)

Egészen új magburgonya!

Gáspár-féle „Székely kincs“ két kitűnő faj keresztezéséből nyert korai rózsaszín kifli burgonya, mely mesés bőtermősége és betegség ellentálló képességé-

nél fogva eddig páratlanul áll — **A gumó alakja:** kifli. **Színe:** szép rózsaszín. **Húsa:** sárga. Mint kitűnő csemege és leghálásabb gazdasági faj méltán nevezhető **a jövő burgonyájának** 50 Ko: 9 kor., 25 Ko: 5.20 kor. 10 Ko: 3 kor., 5 Ko: 2 korona. Ugyanezen árban elkülvitve termelt fajtiszta **Székely tengeri** Kapható: **Gáspár Antal** gyümölcsstelepen **Maros-Vásárhelyt.** (545.)

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtuk. dacára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jufányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-bőrből**, különleges férfi és női kivágott gombos és magas fűzős cipő árukban.

Monegrammok és himzések a legújabb minták Jantányosan előnyomattatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Tyúkszemeitől ha biztosan szabadulni akar, **1 K. 20 fillér** — bélyegben is — beküldése ellenében **bérmente küld 1 üveggel**

(569.)

Csiszár Antal, Arad.

Bellán Mátyás, Bács-Csé-
ben. Kender- és kötéláru-
ipartelep. Készít: kéve- és
portiókötteleket kézi kötő-
zéshez, mindennemű gazda-
sági kötélárut. hajó-, ha-

lász és rubaszarító-kötelet,
dohánz-, komló-, zsák-zsine-
get, lópokrócot, gerebene-
zett bácskai kendert és cse-
püt. Tessék árlapot kérni!

(517.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Jroda: Budapest, V, Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V, Petneházy-utca 6/8

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

**Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!**

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Kis-Küküllővármegye gazdabizottságától.

Szám 82./901. gb. **Pályázati hirdetmény.**

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága az általa Dicső-Szent Mártonban létesített gyümölcsfa iskola és kertészeti telep kezelésénél alkalmazandó kertészi állásra ezennel pályázatot hirdet, s felhívja pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket a bizottság elnökéhez czimezve legkésőbb **folyó évi február 20-áig** bezárólag, annál is inkább mütassák be, mert a később érkező pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

A kertész évi fizetése havi utólagos részletekben kiszolgáltatandó 600 koronában és természetbeni lakásban van megállapítva, melynek fejében úgy a gyümölcsfaiskola és kertészeti telep összes munkálatait, valamint a kórházi kert, továbbá a törvényhatósági utak mentén a vármegyei gazdabizottság által vezetett faültetési munkálatokat és a bizottság által létesített, vagy létesítendő kosárfonó fűz telepeket kezelni, a felsorolt összes telepek munkáit vezetni és felügyelni tartozik.

Mint hogy pedig népünknek a kosárfonásban való tanítását és gyakorlását gazdabizottságunk egyik igen fontos feladatának tartja, kosárfonásban jártas egyének a pályázatnál előnyben részesíttetnek. — Földmivelésügyi Minister úr ő nagyméltósága 50411. sz. rendelete szerint ezen kertészeti állásra csak olyan egyének alkalmazhatók, kik vagy valami állami kertmunkás iskola, vagy legalább is fatenyésztési tanfolyamnak sikeres elvégzését igazolják. (570)

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága.

Dicsőszentmárton, 1901. évi január hó 29.

SÁNDOR JÁNOS, főispán, elnök.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest
Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(415.)

LÉBER GYULA

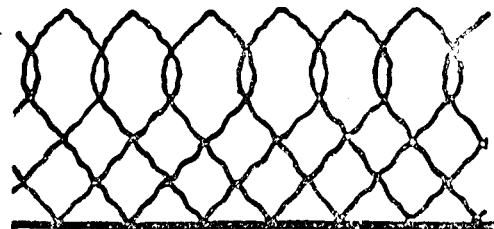
első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fo-

nattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakerebbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ügybetétek (mátrácz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmenteve szolgállok. (339.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levél-bélyeg me'elkeltetik

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kertész, ki a kertészetben, virágházi növények, konyha- és gyümölcskertészetben a legmodernebb modern járta, elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, április 1-re városi vagy falusi állást keres, (esetleg március 1-re is lehet a belépő idő). Címe: Zecker Ágost, Laposmajor, u. p. Orosháza. (566.)

Kezelőtiszt

állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlattal, földműves és tejjgazdászati szakiskola üzletvezető tanfolyamot végzett, 36 éves, nős gazdatiszt. Cím: Németh István Bobda, Torontálmegye. (565.)

Alkalmazást nyerne:

GAZDASÁGI segédtsízt keresnek március 1-én belépésre. Gazdasági tanítást, német nyelvet szóban és írásban bíró pályázók kérvényüket a kellő bizonyítványmasolatokkal felszerelve a Sopron Szt.-Mártoni tisztartó-sághoz küldjék be. (567.)

Különfélék.

Gyümölcsfák

minden nemei 1-6 éves példányokban kaphatók hiteles elnevezéssel, valamint sima szőlővesszők

PETROVAY GYÖRGY

faiskolájában Nagy-Kürü, Szolnokmegye. Árjegyzék bérmentve küldetik. (519.)

Hantz Sándor

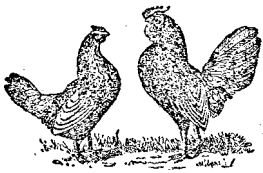
könyvkötő. Előző Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)
A címre kérem vigyázni!

Gyümölcsfák és szőlővesszők, legnemesebb fajokban megrendelhetők Teleki János faiskolájában, Balaton-Henye, posta Köveskállya. Tessék árjegyzéket kérni (534.)

Első magyar „Gumosit” bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegzőkészülékeket, ládák, zsákok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab. Hordó-fapaszt. Nagy választék minden nagyságu ruggyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebhen hordható állatbélyegzők. (516.)

„Megvételek keresek erdélyi kopasznyakú baromfit, de csak tisztavérűt, fehér tollazattal, iehér csőrrel és fehér. — csontszinű lábakkal.

Bauer Róbertné,
Hecse, u. p. Győr.
(554.)

Siposs Andor Gyula,

mechan. kötszővő és harisnyaneműek gyára, Kassán. A cs. és kir. hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség és a lötenyész-tési intézetek szállítója. Készít középfinom és finom női, férfi és gyermekharisnyákat, alsó ingeket, nadrágokat, kötött mellényeket és keztüket stb. stb. versenyképes árban és minőségben. Különlegessége: kötszővőgéptisztító kendők. Védjegye: „Hungaria” Árui kaphatók a legtöbb előkelő divatkereskedésben. (518.)

Varga Pál

czibalomgyártónál a ki czibalmot vesz, ingyen fog megtanulni czibalmozni, a nála megjelent czibalomiskolából, tanár, avagy tanítás nélkül. S a ki egy héten csak egy órát áldoz rá naponként és nem képes fölfogni, annak kötelesek vagyok visszaadni a czibalom vételárát hiány nélkül. Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rókk-Szilárd-utca 3. Képes nagy árjegyzék ingyen. (507.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémtöltője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

Gazdasági iroda Kolozsvárt.

Ferenczy Dezső Jókai-u. 4. sz. Elvállal mindennemű megbízásokat, eszközöl és közbenjár:

Birtok vétel vagy eladásoknál,

Birtok bérleteknél,
Biztosítások szakszerű felvétele és károk képviselőténél,

Gazdasági termények, cikkek és szükségletek eladása vagy jutányos beszerzésénél,

Uradalmak és nagyobb bérgazdaságok elszámolásának szakszerű felülvizsgálatánál,
Szeszgyárak, malmok és villanyvilágítási berendezéseknél különösen előnyös forrásokkal szolgál.

Megkeresésre díjlanul válaszol, s csak lebonyolított üzletek után kíván díjazást. (487.)

Vételre: kerestetik egy jó minőségű 200 kat hold területű mezősegi és egy ugyan olyan nagyságu birtok bármely vidéken.

Eladásra: kínálnak több kisebb, nagyobb birtok, felvilágosítással szolgál a gazdasági iroda

Vízvezeték és csatornázási vállalat. BARANYI JÁNOS, épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezetékek és fűrdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

A vall. és közokt. Miniszterium 78095-98. sz. m. r. minden fokozatu iskolának használatra ajánlott, elismert kitűnő minőségű, mély fekete, gyorsan száradó s maradandó, használatkés **iskolai falitáblamáz, táblamáz-ecsetet** s hig piros **vonalozó-festéket, húzó-ecsettel** mindennemű és nevű írásfelületek befestésére készít és szállít free. **Greschik Gyula, Lőcsén.** (508.)

Állandó nagy rakrár: **Cukor, Kávé, Tea, Rum, Magyar és Francia Cognac és Pezsgőből, Teasütemények, esemege cukorkák, különféle páczolt és olajba elkészített halak stb. stb.** Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölni tudnak **SZELE MARTON** fűszer, esemege bor, ásványvíz és déligyümölcs üzletében **Kolozsvárt, Mátyás-Király-tér.** (520.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Jövedelmező foglalkozást

(479.) találnak bármely osztályhoz tartozó oly tisztességs egyének, kik czógem részére eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak. Magas jutalék és megfelelő tevékenységért esetleg fix fizetés is. Ajánlatok intézendők

FUCHS H.

váltóházhoz Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

DROGUERIA.

BÜRGER FRIGYES

KOLOZSVAR.

Főter.

Gyógyszerek, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TENTA fehéreműek jelzésére kapható **Tintner J. E.** bélyegző-gyáros és vésnök üzletében Budapest, Kigyó-utca 10. szám. (512.)

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT,
zongora, harmonium
és czibalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle czibalmok. (462.)

Franck Henrik fia pót-kávégyárosok; gyárak: **Kassán és Zágrábban** Valódi „Franck” kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésben. (511.)

Műfogak

(szájpadlás nélkül is)

aranyban, ezelluloidban és kantsukban

rágásra teljesen alkalmasak szájbán fel nem ismerhetők.

Készíti:

Virágháty Gyula,
(518.) műfogász

Kolozsvárt, Unió-u. 22. sz.

Párisi kiállítás:

Grand Prix:

Vetőmagvak,

lóhere,

nyulszapuka,

oberndorfi

répamag és a hazánkban ennél is jobban bevált

óvári répmag,

duppai zab,

tavaszbuzza,

lóbab, mag-

tengeri,

csemeték,

pekingi kacsák és

magyar

bikák

kaphatók

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában,
u. p. Konceza.

(543.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít uj képereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat, uj oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újabb aranyozását a legjobb esztétikus arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (522.)

Előlegek

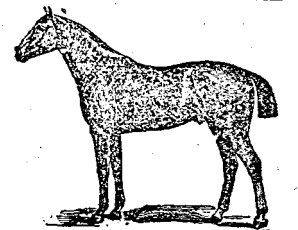
LUKÁCS VILMOS

bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelárusítója

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban elintéztetnek. (564.)

Durátor által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póztán küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipótkörut 3.1 k. 20 előleges beküldése után. — Kapható azonban mindenütt. (511.)

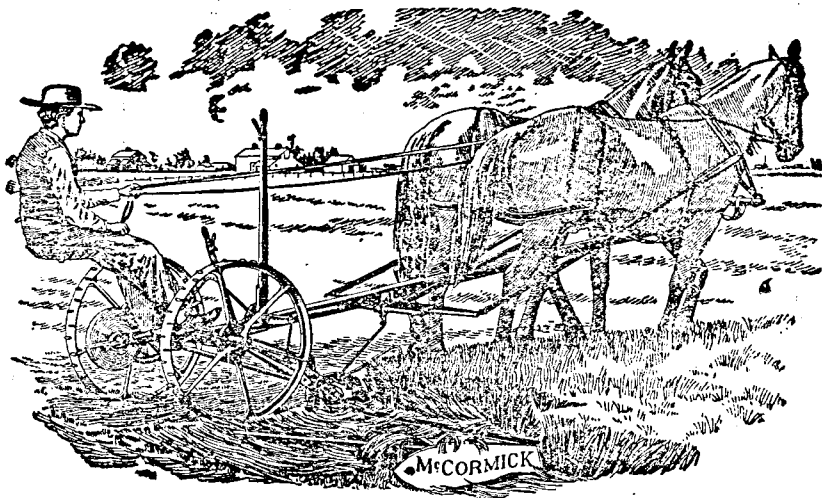
Fedező mén,
sötét pej, 168 cm magas, 9 éves, félvér amerikai, apja Carignánó, anyja Cupid után, gróf Dessewffy, királytelki méneséből származik. Ara 800 forint, továbbá egy három éves, 164 cm. magas, világos pej mén, apja a fenti, anyja **mezőhegyesi Fúriozó** ára 450 ft. Megtekinthető **Koltón**, gróf Teleki Jánosnál, vasútállomás **Nagybánya**, u. p. Szakállasfalu. (568.)

(543.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

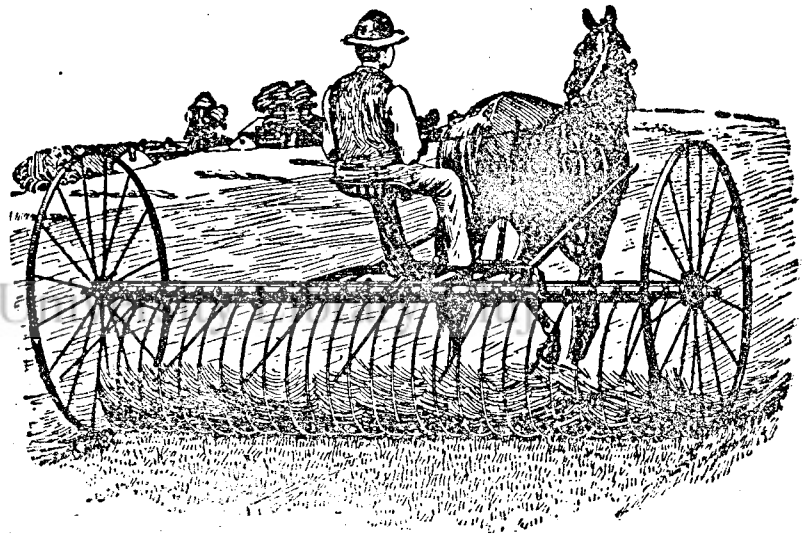
világkiállításon.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötőfonalért.

Minden versenyen első.

Kitünő minőség, bámulatos
munka.

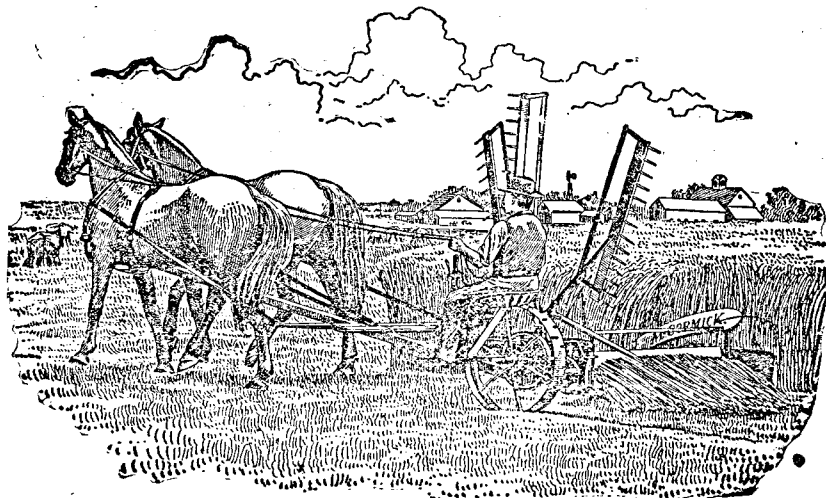

A kolozsvári gazdasági gépműkiállításon
1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötő-
fonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 38. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

